2016

SUSISIEKIMO PASLAUGOS

SAVIVALDYBĖS ĮMONĖ

2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

VILNIUS

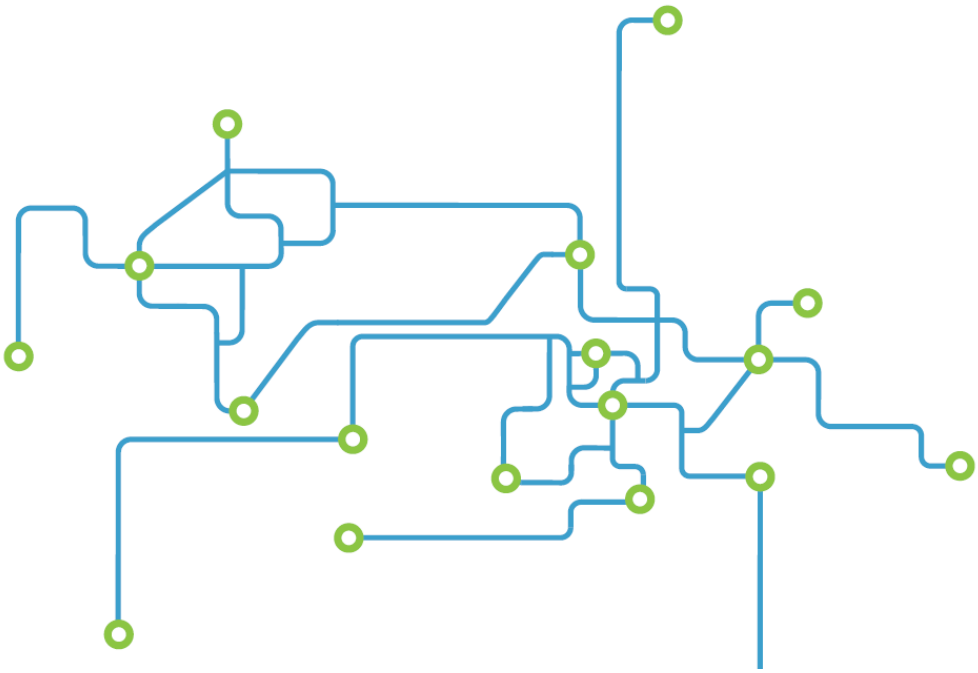

TURINYS

APIE ĮMONĘ 6

ĮMONĖS VALDYMAS 7

MISIJA, VIZIJA, VERTYBĖS IR STRATEGIJA 8

Pagrindiniai 2016 m. įvykiai, turėję esminės reikšmės įmonės veiklai 9

Įmonės teisinės bazės tvarkymas ir vidaus kontrolės stiprinimas 9

Bendradarbiavimas su nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis 10

ĮMONĖS STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI 12

Įmonės struktūra 12

Darbuotojų skaičius ir kaita. Darbuotojų demografiniai rodikliai 12

Ūkinės ir finansinės veiklos apžvalga 16

Pagrindiniai Įmonės ūkiniai ir finansiniai rodikliai 16

Kas nuveikta per 2016–uosius 22

Viešojo transporto ir bilietų platinimo sistemos organizavimas 22

Viešojo transporto bilietų platinimo organizavimas 22

Pagrindiniai viešojo transporto organizavimo veiklos rezultatai 24

Keleivių kontrolė 30

Bendravimas su klientais, viešojo transporto keleivių, vairuotojų informavimas 34

Veiklos planai ir prognozės 40

Vietinės rinkliavos ir automobilių stovėjimo aikštelių administravimas 42

Vietinės rinkliavos mokėjimo tvarkos užtikrinimas 45

Automobilių stovėjimo politikos patvirtinimas 46

Veiklos planai ir prognozės 49

Automatizuota šviesoforinio eismo reguliavimo ir valdymo sistema 51

Alternatyvusis judumas 56

Įgyvendintos iniciatyvos, projektai 56

Veiklos planai ir prognozės 59

Kita veikla 61

Projektų valdymas, IT procesai 61

Ūkio dalies procesai, veikla 63

Socialinės, vidinės iniciatyvos 64

ĮMONĖS VADOVO ŽODIS

Mieli „Susisiekimo paslaugų“ įmonės klientai, darbuotojai, valdybos nariai,

Praėję, 2016–ieji, metai mūsų įmonei buvo kupini iššūkių ir įvairių išbandymų, vienas kurių – pagaliau pradėtas ilgai lauktas viešojo transporto vežėjo parinkimo konkursas, kuris dar – ir tarptautinis.

Pernai stipriai pasistūmėta sprendžiant įsisenėjusias susisiekimo problemas: parengti viešojo transporto priemonių parko atnaujinimo planai – dabartinis miesto vežėjas įsigys 150 naujų autobusų, bus įsigyta ir naujų troleibusų, o taip pat – tvarkoma dviračių infrastruktūra, mažinamos transporto spūstys. 2016 m. inicijuoti pokyčiai lėmė, kad nuo šių metų vasario 1 d. keitėsi vietinės rinkliavos nuostatai: išsiplėtė vietinės rinkliavos zonų ribos, peržiūrėti ir pakeisti raudonosios ir mėlynosios rinkliavų zonų tarifai. Šiomis priemonėmis siekiama palengvinti sostinės Senamiesčiui tenkančią automobilių naštą.

Galiausiai, padėti pagrindai pirmųjų „Statyk ir važiuok“ (angl. „Park and Ride“) aikštelių atsiradimui. Tikimasi, kad jau 2017–ųjų vasarą Vilniaus pakraščiuose gyvenantieji galės palikti savo automobilius pirmosiose tokio tipo aikštelėse ir kelionę į miesto centrą tęsti viešuoju transportu. Mieste, šalia ugdymo įstaigų, atsiranda ir pirmosios vietos trumpiems sustojimams „Kiss and Ride“. Tėvai, kasryt privežantys vaikus iki mokyklos ar darželio sutaupys laiko ir jausis saugiau.

Kiekvieną vilnietį, sostinės svečią suvokiame kaip itin svarbią Vilniaus miesto dalelę, ir kiekviena susijungia į skirtingus interesus ir lūkesčius turinčias grupes. Kokybiškas viešojo transporto darbas, geresnis susisiekimas dviračiais ir pėsčiomis, patogumas judėti automobiliu, ir tai vienijantys darnaus judumo principai – tokie yra vilniečių lūkesčiai.

Mes, kaip įmonė ir kaip Vilniaus miesto susisiekimo agentūra, vykdydami savo kasdienę veiklą, siekiame rasti ir palaikyti tvarią pusiausvyrą tarp šių lūkesčių. Tai darėme pernai, tai darysime ir šiemet, ir tai darysime su dar didesniu užsidegimu, profesionalumu ir dėmesiu kiekvienam vilniečiui.

Modesta Gusarovienė

SĮ „Susisiekimo paslaugos“ direktorė

APIE ĮMONĘ

Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ (toliau ataskaitoje – Įmonė) steigėja yra Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – VMS) taryba. Įmonė įsteigta 1998 m. liepos 15 d. Vilniaus miesto tarybos sprendimu Nr. 230. Įmonė yra iš VMS turto įsteigta Įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso VMS ir jai perduotą bei jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise. Įmonė yra pelno siekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo. Savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais bei savo įstatais, patvirtintais VMS administracijos direktoriaus.

Pagrindinės Įmonės veiklos			
Viešojo transporto ir bilietų platinimo sistemos organizavimas	Vietinės rinkliavos ir automobilių stovėjimo aikštelių administravimas	Centralizuotos eismo valdymo sistemos priežiūra ir eksploatacija	Dviračių eismo, infrastruktūros planavimas

Įmonės funkcijos:

- Keleivių vežimo organizavimas;
- Viešojo transporto bilietų sistemos koordinavimas;
- Keleivių bilietų ir vežėjų darbo kontrolė;
- Atsiskaitymo su vežėjais organizavimas;
- Keleivių informavimo sistemos kūrimas ir priežiūra;
- Rinkliavos už automobilių stovėjimą gatvėse surinkimas ir administravimas;
- Rinkliavos mokėjimo kontrolė;
- Automobilių statymo tvarkos kontrolė;
- Automobilių stovėjimo aikštelių eksploatacija;
- Centralizuotos eismo valdymo sistemos priežiūra.

Nuo 2016 m. gruodžio 29 d. Įmonėje galioja patvirtinta nauja Įmonės įstatų redakcija, pagal kurią nustatyti šie Įmonės veiklos tikslai:

- Teikti kokybiškas, tarptautinius standartus atitinkančias viešąsias paslaugas;
- Tapti regionine transporto sektoriaus agentūra;
- Įdiegti ir palaikyti efektyvią rinkliavų už automobilių stovėjimą administravimo sistemą;
- Įdiegti ir palaikyti patogią ir saugią susisiekimo dviračiais sistemą;
- Pasiekti aukštą šviesoforinio eismo reguliavimo lygį.

Siekdama šių tikslų Įmonė veikia šiose pagrindinėse srityse:

- Viešojo transporto organizavimas;
- Viešojo transporto infrastruktūros priežiūros organizavimas;
- Rinkliavų už automobilių stovėjimą administravimas;
- Eismo stebėjimas ir šviesoforinio eismo valdymas, šviesoforų, šviesoforinio valdymo ir Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimo sistemų administravimas ir šių sistemų priežiūros organizavimas;
- Dviračių tinklo administravimas;
- Kitų su Įmonės veiklos tikslais neatsiejamai susijusių funkcijų vykdymas ir (ar) paslaugų teikimas (stovėjimo aikštelių administravimas ir kt.).

ĮMONĖS VALDYMAS

Įmonės valdymo organai yra:

- Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Savivaldybės administracijos direktorius;
- Kolegialus Įmonės valdymo organas – valdyba;
- Vienasmenis valdymo organas – Įmonės vadovas.

Įmonės valdyba yra paskirta VMS administracijos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 30-2964 ir susideda iš dviejų VMS administracijos atstovų ir trijų nepriklausomų, konkurso tvarka parinktų narių. Dabartinės valdybos kadencijos pabaiga numatyta 2019 m. rugsėjo 10 d.

Įmonės vadovo (direktoriaus) pareigas 2016 m. ėjo Modesta Gusarovienė. Iki 2016 m. vasario 29 d. šias pareigas M. Gusarovienė ėjo laikinai, o nuo 2016 m. kovo 1 d., laimėjus viešą konkursą į Įmonės direktoriaus pareigas, M. Gusarovienė paskirta neterminuotai eiti Įmonės direktoriaus pareigas.

MISIJA, VIZIJA, VERTYBĖS IR STRATEGIJA

Įmonės misija – patogus, saugus ir patikimas susisiekimas Vilniaus regione. Vizija – tapti regionine viešojo transporto agentūra, organizuojančia viešojo transporto paslaugų teikimą ne tik Vilniaus mieste, bet ir visame Vilniaus regione bei eismo valdymo centro (šviesoforinio reguliavimo) paslaugų teikimą bet kuriame Lietuvos mieste. Įgyvendindamas misiją ir siekdamas vizijos, kiekvienas Įmonės darbuotojas savo veikloje vadovaujasi visuotinai Įmonėje pripažintomis elgesio normomis ir principais, t. y. tokiomis vertybėmis: lojalumu, profesionalumu, bendradarbiavimu, atsakomybe, kūrybiškumu ir iniciatyva.

Prioritetinė Įmonės veiklos kryptis 2015–2025 m. yra užtikrinti Įmonės teikiamų paslaugų kokybės augimą, taikant inovatyvius ir efektyvius sprendimus bei priemones. Ilgalaikėje perspektyvoje nustatyti šie strateginiai Įmonės tikslai, kuriuos siekiama įgyvendinti kasdiene veikla:

1 strateginis tikslas – **kokybiškos viešojo transporto paslaugos.** Teikti kokybiškas, tarptautinius standartus atitinkančias viešojo transporto paslaugas, skatinant gyventojus ir miesto svečius dažniau naudotis keleiviniu transportu. Siekiamas tikslas – 2020 m. pasiekti, kad atliekamų kelionių viešuoju transportu dalis siektų 50 proc. visų motorizuotų kelionių.

2 strateginis tikslas – **būti regionine transporto sektoriaus agentūra**, organizuojančia viešojo transporto paslaugų teikimą ne tik Vilniaus mieste, bet ir visame Vilniaus regione, t. y. įtraukiant aplinkinius rajonus. Sudaryti sąlygas Vilniaus regiono gyventojams naudotis vieninga maršrutinio tinklo bei bilietų sistema.

3 strateginis tikslas – **aiški ir patogi parkavimo sistema**, pasiūlant vartotojams inovatyvius ir patogius mokėjimo už parkavimą būdus, lanksčią kainodaros sistemą, aiškią vartotojų informavimo sistemą, reguliuojant statomo transporto srautus ir stovėjimo vietų užimtumą.

4 strateginis tikslas – **aukštas šviesoforinio eismo reguliavimo lygis** pilnai panaudojant įdiegtų sistemų funkcionalumus ir stiprinant Eismo valdymo centro personalo vaidmenį organizuojant transporto eismą.

5 strateginis tikslas – **patogi ir saugi susisiekimo dviračiais sistema**, užtikrinanti, kad 90 proc. miesto gyventojų dviračių takus pasiektų ne didesniu nei 1 kilometro atstumu.

Nuoseklų ir rezultatyvų ilgalaikių tikslų siekimą užtikrina patvirtintas Įmonės strateginis veiklos planas artimiausių trejų metų laikotarpiui.

Pagrindiniai 2016 m. įvykiai, turėję esminės reikšmės įmonės veiklai

2016 m. vasario 25 d. įsiteisėjo teismo sprendimas byloje dėl skolų pagal 2006 m. Rangos ir Paslaugų teikimo sutartis, sudarytas su konsorciumu, susidedančiu iš UAB „Urbico“, UAB „Fima“, UAB „HNIT Baltic“ ir UAB „Siemens Osakeyhtio“, kurio reikalavimo teisių perėmėjas buvo bankas Nordea Bank Finland Plc, Lietuvoje veikiantis per Nordea Bank Finland PLC Lietuvos skyrių. 2016 m. liepos 20 d. su banku sudaryta taikos sutartis dėl teismo sprendimais priteistų sumų mokėjimo išdėstymo ir mokėjimų tvarkos nustatymo. Skolos likutis 2016 m. pabaigoje siekė 14 271 152 Eur.

2016 m. kovo 1 d. Modesta Gusarovienė paskirta neterminuotai eiti direktoriaus pareigas.

2016 m. lapkričio 10 d. sudaryta trišalė sutartis su UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ir VMS administracija dėl viešųjų paslaugų vežant keleivius reguliariais maršrutais Vilniaus mieste teikimo.

Kiti svarbūs sandoriai, įvykę 2016 m.:

Pirkimo nr.	Pirkimo pavadinimas	Tiekėjas	Suma, Eur (be PVM)
178016	m.Transport informacinės sistemos priežiūros ir plėtros paslaugos	UAB „Algoritmų sistemos“	316 415,00
181137	Elektroninio bilieto kortelių pardavimo (platinimo), papildymo elektroniniais bilietais ir pinigais Vilniaus m. prekybos centruose paslaugos	MAXIMA LT, UAB	218 405,00
173341	Viešojo transporto stotelėse montuojamų švieslenčių techninės priežiūros, remonto ir darbingumo atstatymo paslaugų pirkimas	UAB „Baltijos kompiuterių centras“	137 940,00
174497	Transporto priemonių stovėjimo bilietų automatų stebėjimo programos naudojimosi paslaugų pirkimas	MB „Parkita“	84 639,60
178828	Programinės įrangos licencijų įsigijimas ir licencijų nuoma	UAB BAIP	77 215,56

1 lentelė. Įmonės sandoriai, 2016 m.

Įmonės teisinės bazės tvarkymas ir vidaus kontrolės stiprinimas

2016 m. imtasi priemonių siekiant atskirti VMS administracijos Įmonei pavestas vykdyti funkcijas ir VMS administracijai Įmonės teikiamas paslaugas, kurioms reikalinga įforminti vidaus sandorį. Planuojama vidaus sandorio apimtis: viešojo transporto infrastruktūros priežiūros organizavimas, šviesoforų priežiūros organizavimas ir eismo valdymo sistemos administravimas, vietinės rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimas ir susijusios paslaugos. Buvo atliktas išorinis Įmonės veiklų teisinis,

mokestinis ir apskaitinis vertinimas, kuriuo siekta rasti sprendimus identifikuotoms probleminėms sritims: kompensacijų už viešojo transporto lengvatas apskaitai, paslaugų, teikiamų VMS administracijai, identifikavimas ir įforminimas sudarant vidaus sandorį, kurį planuojama sudaryti 2017 m.

Siekiant sutvarkyti Įmonės teisinę bazę ir sustiprinti vidaus kontrolę, buvo atnaujinta daugelis Įmonės veiklą reglamentuojančių tvarkų ir taisyklių:

- Vidaus darbo tvarkos taisyklės (2016–12–29 Nr. 312);
- Supaprastintų pirkimų taisyklės (2016–10–31 Nr. 239);
- Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės (2016–12–01 Nr. 285);
- Sutarčių administravimo tvarkos aprašas (2016–12–01 Nr. 286);
- Projektų valdymo tvarkos aprašas (2016–12–29 Nr. 311);
- Darbuotojų darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas (2016–12–29 Nr. 307);
- Įsakymų rengimo, vizavimo ir supažindinimo su jais tvarkos aprašas (2016–11–24 Nr. 274);
- Informacinių sistemų incidentų valdymo tvarkos aprašas (2016–08–01 Nr. 163) ir kt.

Vykdoma stipresnė šių sričių kontrolė:

- Viešųjų pirkimų ir sutarčių kontrolė: ištaisyti 2015 m. audito ataskaitoje nurodyti su viešaisiais pirkimais susiję trūkumai: paviešintos 2015–2016 m. sutartys, pateiktos ataskaitos ir kt.;
- Asmens duomenų tvarkymo klausimai: vaizdo stebėjimas ir duomenų fiksavimas patalpose, kontrolierių atliekamas vaizdo stebėjimas;
- Dokumentacijos planas ir dokumentų registrų sąrašas;
- Privačių interesų deklaravimas;
- Įmonės patalpų apsaugos užtikrinimas;
- Darbų saugos ir sveikatos klausimai.

Įmonėje vyksta kassavaitiniai Įmonės administracijos vadovų (aukščiausio ir dalies vidurinio lygio) pasitarimai, kurie yra protokoluojami. Pasitarimų metu formuluojamos konkrečios užduotys, nustatomi atlikimo terminai ir atliekama užduočių įvykdymo kontrolė.

Bendradarbiavimas su nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis

Įmonė 2016 m. toliau tęsė veiklą tarptautinėje viešojo transporto asociacijoje EMTA bei dalyvavo dviejuose EMTA generaliniuose susitikimuose Budapešte ir Varšuvoje, vykstančiuose 2 kartus per metus. Generaliniuose susitikimuose kaskart aptariama asociacijos veikla, vyksta pristatymai aktualiomis viešojo transporto bei judumo tendencijų miestuose temomis. Įmonė taip pat kasmet dalyvauja Baltijos šalių organizuojamoje konferencijoje „Vilnius–Ryga–Talinas“. Šios kasmetinės konferencijos tikslas – aptarti viešojo transporto iššūkius bei pasiekimus, pasidalinti patirtimi bei gerąja praktika. 2016 m. konferencija vyko Talino mieste.Įmonė 2016 m. ir toliau aktyviai dalyvavo ES finansavimo programų „Interreg Europe“ ir „Horizon 2020“ šaukimuose bei paraiškų teikimuose. Iš viso per 2016 m. Įmonė

prisijungė prie 7 skirtingų konsorciumų ir pateikė 7 paraiškas ES programoms, iš kurių 2 buvo patvirtintos („Interreg Europe“ programa). Patvirtintų paraiškų projektų veikla pradėta vykdyti nuo 2017 m. sausio 1 d.

Praėjusiais metais patvirtinti šie „Interreg Europe“ programos projektai:

- „InnovaSUMP“: pagrindinis projekto partneris yra Kipro miestas. Projekto konsorciumas sudarytas iš vietinių bei regioninių valdžios institucijų iš 9 ES miestų: Nikosija (Kipras), Praha (Čekija), Devonas (Didžioji Britanija), Ravena (Italija), Kordelio–Evosmos (Graikija), Vizėjus (Portugalija), Vilnius (Lietuva), Tartu (Estija), Jasai (Rumunija). Projekto idėja yra padėti miestams su darnaus judumo planais, tiek juos rengiant, tiek tobulinant. Projekto metu vyks įvairios konferencijos, seminarai, e.seminarai ir kiti renginiai, kurių metu ekspertai dalinsis gerąją praktika. Laukiamas projekto rezultatas – parengti vietinės reikšmės darnaus judumo veiksmų planai. Projekto metu taip pat bus skiriama nemažai dėmesio viešinimui, kurio pagalba bus siekiama skatinti visuomenės sąmoningumą, keisti judėjimo įpročius bei demonstruoti darnaus judumo mieste svarbą;
- „CYCLEWALK“: pagrindinis projektos partneris yra Rumunijoje esantis miestas – Oradėja. Projekto konsorciumas sudarytas iš vietinių bei regioninių valdžios institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir transporto įmonių iš 6 ES šalių: Oradėja (Rumunija), Olbija (Italija), Sardinija (Italija), Goricija (Italija), Burgenlandas (Austrija), Vilnius (Lietuva) ir Amsterdamas (Nyderlandai). „CYCLEWALK“ projektu metu bus siekiama skatinti dažniau rinktis alternatyvias judėjimo priemones mieste (kelionės pėsčiomis bei dviračiu). Pagrindinis „CYCLEWALK“ projekto tikslas yra skatinti gyventojus rinktis ne asmeninius automobilius, bet nemotorizuotus keliavimo būdus, koncentruojantis ties judėjimu pačiame mieste bei akcentuojant įnašą į išmetamųjų dujų mažinimą apgyvendintose miesto teritorijose. Laukiamas projekto rezultatas – apibrėžti kokybės kriterijai, kurie bus naudojami projektuojant dviračių bei pėsčiųjų takus. Vadovaujantis apibrėžtais kriterijais, bus sudaryti taip vadinami vietinės reikšmės veiksmų planai, kuriais remiantis bus siekiama didinti dabartinių susisiekimo politikos priemonių efektyvumą bei tvarumą.

ĮMONĖS STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI

Įmonės struktūra

Vadovaujantis Įmonės valdybos (2016 m. gruodžio 22 d. protokolu Nr. 16/2016) nustatyta ir Įmonės vadovo patvirtinta struktūra, Įmonėje veikia trys atskiras veiklas vykdantys departamentai: Viešojo transporto departamentas, Automobilių stovėjimo ir priežiūros departamentas, Miesto eismo organizavimo departamentas, taip pat – Bendrųjų reikalų departamentas, Buhalterija, Personalo ir teisės skyrius.

Darbuotojų skaičius ir kaita. Darbuotojų demografiniai rodikliai

2016 m. gruodžio 31 d. Įmonėje dirbo 147 darbuotojai. Iš jų – 8 darbuotojos, esančios vaiko priežiūros atostogose, todėl faktiškai dirbo 139 darbuotojai. 2015 m. pabaigoje – 2016 m. pradžioje Įmonėje vyko struktūriniai pertvarkymai. 2016 m. gruodžio 31 d. galiojusiame pareigybių ir etatų sąraše patvirtintas 171 etatas.

DARBUOTOJŲ KATEGORIJA	Darbuotojų skaičius 2016 m. gruodžio 31 d.
Įmonės vadovas	1
Aukščiausio lygmens vadovai (departamentų ir skyrių, neįeinančių į departamentų sudėtį, vadovai)	5
Vidurinio lygmens vadovai (skyrių ir poskyrių vadovai)	8
Specialistai (projektų vadovai, vadybininkai, inžinieriai, teisininkai, administratoriai ir kt.)	55
Kiti paslaugų sferos darbuotojai (kontrolieriai, aikštelių operatoriai, technikai ir kt.)	78
IŠ VISO:	**147**

2 lentelė. Įmonės darbuotojai pagal kategorijas, 2016 m. gruodžio 31 d.

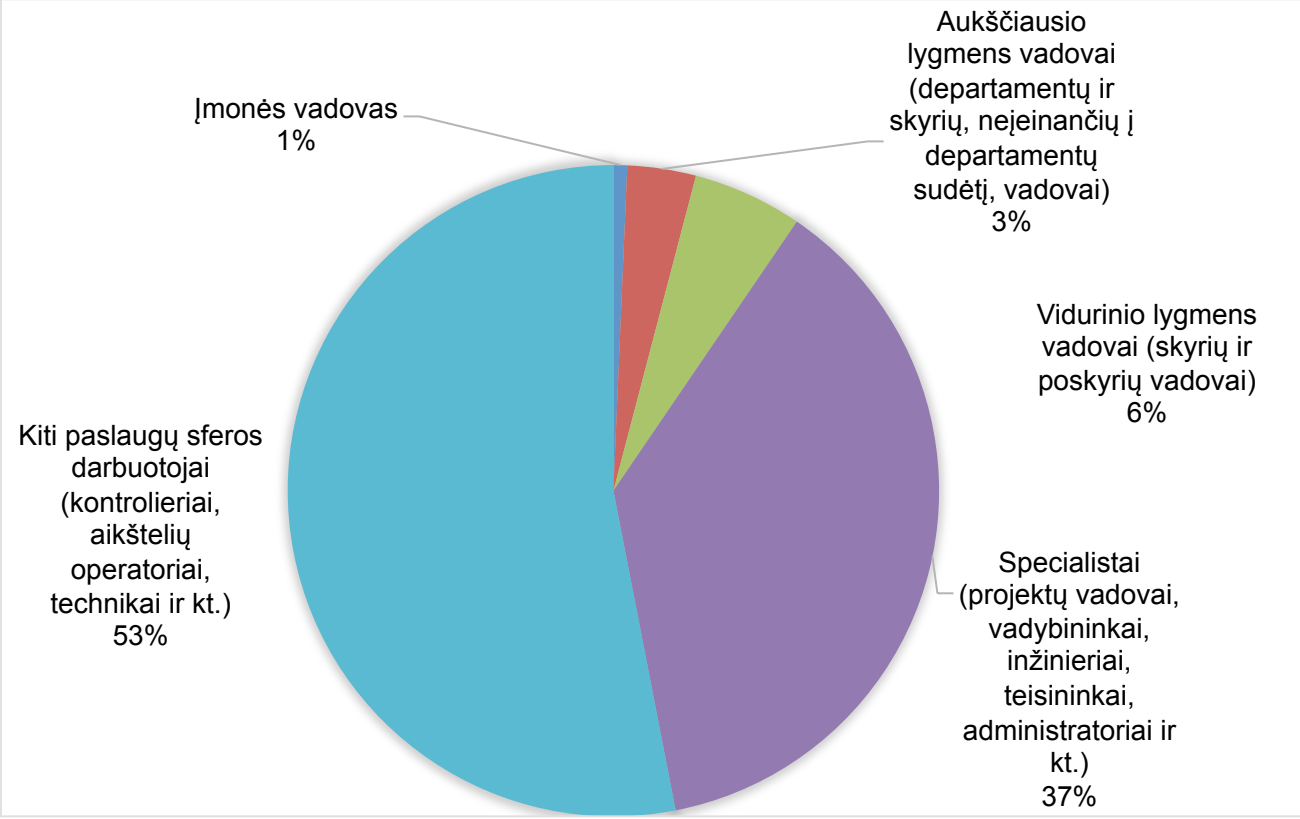

1 pav. Darbuotojų pasiskirstymas pagal kategorijas, 2016 m. gruodžio 31 d.

Vidutinis visų Įmonės darbuotojų amžius – 38,07 m. Vidutinis aukščiausio ir vidurinio lygmens vadovų amžiaus vidurkis – 36 m.

Palyginti su ankstesniais laikotarpiais, 2016 m. užfiksuotas darbuotojų kaitos rodiklių mažėjimas:

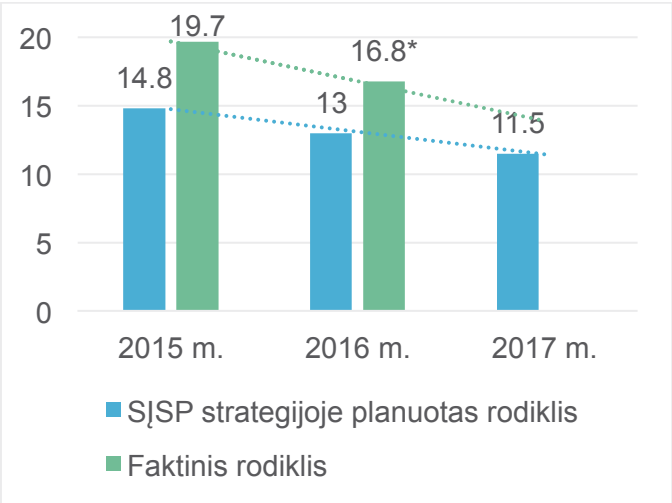

2 pav. Darbuotojų kaitos rodiklis, proc.

Metai	Darbuotojų skaičius (gruodžio 31 d.)
2014	157
2015	153
2016	147
Darbuotojų skaičiaus optimizavimas, proc.	**6,3**

3 lentelė. Darbuotojų kaitos dinamika.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiama informacija apie darbuotojų vidutinį mėnesinį nustatytąjį (paskirstytąjį) darbo užmokestį (bruto) 2016 m. (žr. 4 lentelę):

PAREIGYBĖS PAVADINIMAS	Darbuotojų skaičius 2016 m. gruodžio 31 d.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2016 m. (bruto), Eur
Įmonės vadovas, departamentų vadovai, skyrių vadovai	19	1867,02
Specialistas	35	949,05
Jaunesnysis specialistas	11	659,41
Aptarnavimo srities darbuotojas	73	909,27
Inžineriniai–techniniai darbuotojai	6	916,25
Jaunesnysis tarnautojas	5	476,04

4 lentelė. Įmonės darbuotojų vidutinis mėnesinis nustatytasis (paskirtasis) darbo užmokestis (bruto) 2016 m.

Darbuotojų motyvavimo naujovės

Įmonės valdybos 2016 m. birželio 7 d. protokolu Nr. 11 buvo patvirtintos darbuotojų apmokėjimo ir premijavimo taisyklės, kuriose patikslintas apmokėjimas už pavadavimus.

2016 m. rugsėjo 29 d. protokolu Nr. 13/2016 patvirtintos naujos Darbuotojų darbo apmokėjimo ir skatinimo taisyklės įsigaliojo 2016 m. lapkričio 1 d. Jose įtvirtintas priedų už darbo rezultatus skyrimas, padidinta vienkartinė parama darbuotojams nelaimių atveju.

Kvalifikacijos kėlimas

Didelis dėmesys yra skiriamas darbuotojų mokymams ir kvalifikacijos kėlimui. 2016 m. viešojo transporto keleivių ir rinkliavos mokėjimo kontrolę vykdantiems darbuotojams, klientų aptarnavimo centre dirbantiems aptarnavimo srities darbuotojams ir administracijos darbuotojams organizuoti vidiniai klientų aptarnavimo mokymai. Vidurinio ir aukščiausio lygmens vadovams organizuoti efektyvaus sprendimų priėmimo, susirinkimų vedimo, užduočių delegavimo vidiniai mokymai. Darbuotojai pagal poreikį ir skyriams numatytą biudžetą dalyvauja išoriniuose savo srities mokymuose.

Įmonė bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir suteikia galimybę studentams pritaikyti teorines žinias bei įgyti profesinių įgūdžių. 2016 m. praktiką Įmonėje atliko keturi praktikantai.

Darbuotojų sveikata

Įmonė rūpinasi savo darbuotojų sveikata: kasmet įsigyjamos medicinos įstaigų paslaugos, skirtos profilaktiniam darbuotojų sveikatos patikrinimui. Darbuotojai yra reguliariai nemokamai skiepijami nuo gripo – tai itin aktualu lauko sąlygomis bei klientų aptarnavimo centre dirbantiems darbuotojams.

Mikroklimato apklausa

Siekiant išsiaiškinti darbuotojų nuotaikas ir nuomones Įmonei svarbiais klausimais, 2016 m. gruodžio mėn. atlikta Įmonės mikroklimato apklausa. Į apklausos klausimus atsakė 73,5 proc. visų apklaustų darbuotojų.

„Gerai“ ir „Labai gerai“ įvertintas Įmonės darbuotojų paslaugumas klientams, Įmonės (ir darbuotojų) veiklos skaidrumas. Darbuotojų santykiai su vadovais vertinami gerai, darbuotojai jaučia pasitikėjimą ir palaikymą iš vadovybės pusės, ir jaučiasi turintys pakankamai betarpiškus, konstruktyvius ir harmoningus santykius su savo vadovais.

Darbuotojų prasčiau įvertinta Įmonės vidinė komunikacija. Akcentuota, kad ypatingai svarbūs darbuotojų komandos stiprinimui yra neformalūs renginiai, kaip svarbu ir kvalifikacijos kėlimas bei bendradarbiavimas su mokymo įstaigomis.

Neformalūs renginiai, skirti komandos formavimui

2016 m. Įmonėje surengta keletas renginių: 2016 m. balandžio mėn. buvo pristatyta įmonės 2015 m. veiklos ataskaita, o 2016 m. gruodžio mėn. sušauktas bendras susirinkimas, skirtas 2016 m. veiklos rezultatams aptarti. Šie susirinkimai sėkmingai derinti su komandos formavimo renginiais.

ŪKINĖS IR FINANSINĖS VEIKLOS APŽVALGA

Pagrindiniai Įmonės ūkiniai ir finansiniai rodikliai

TURTO IR NUOSAVO KAPITALO POKYČIAI	2016 m.	2015 m.
Turtas (mln. Eur)	40,8	53,0
Nuosavas kapitalas (mln. Eur)	5,9	4,6
PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITA		
Pajamos iš viso (mln. Eur)	38,1	37,7*
Pagrindinės veiklos (pardavimų) pajamos (mln. Eur)	37,4	37,7*
Kitos veiklos pajamos (mln. Eur)	0,75	0,04
Finansinės ir investicinės veiklos pajamos (mln. Eur)	0,00	0,00
Sąnaudos iš viso (mln. Eur)	36,1	36,8*
Pagrindinės veiklos sąnaudos (mln. Eur)	36,0	36,8*
Kitos veiklos sąnaudos (mln. Eur)	0,10	0,00
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos (mln. Eur)	0,00	0,01
Pelnas iki apmokestinimo (mln. Eur)	2,02	0,95
Grynasis pelnas (mln. Eur)	1,70	0,80
FINANSINIAI RODIKLIAI		
Likvidumas (trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai)	1,12	1,00
Bendras pelningumas (bendrasis pelnas / pardavimai), proc.	5,39	1,67
Grynasis pelningumas (grynasis pelnas / pardavimai) proc.	4,55	1,41
EBIDTA (pelnas, neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos) (mln. Eur)	2,53	1,50
Turto grąža (ROA) (grynasis pelnas / turtas), proc.	4,17	1,52
Nuosavybės grąža (ROE) (grynasis pelnas / nuosavas kapitalas), proc.	28,66	17,33
INVESTICIJOS		
Investicijos (mln. Eur)	0,18	0,36
Įmonės nuosavos lėšos investicijoms (mln. Eur)	0,18	0,36
INFORMACIJA APIE DARBUOTOJUS		
Darbuotojų skaičius sąraše	147	153
Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (Eur)	965	939
Pardavimo pajamos, tenkančios vienam darbuotojui (tūkst. Eur / darb.)	0,25	0,25*

5 lentelė. Pagrindiniai Įmonės veiklos rodikliai 2015–2016 m.

* 2016 m. pasikeitus apskaitos politikai lengvatinio keleivių vežimo kompensacijos nėra laikomos įmonės pajamomis ar sąnaudomis, todėl, siekiant informatyvesnio palyginimo, vertinami tokie 2015 m. duomenys.

Balanso pokyčiai

Per 2016 m. Įmonės turtas sumažėjo 23 proc. ir sudarė 40,8 mln. Eur. Trumpalaikis turtas bendroje turto struktūroje sudaro 49 proc. ir, palyginti su 2015 m., sumažėjo 35 proc. iki 20 mln. Eur. Esminį trumplaikio turto pokytį lėmė per 2016 m. 12 mln. sumažėję VMS įsiskolinimai Įmonei už lengvatinį keleivių vežimą, automatizuotą šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos įdiegimą, eksploatacijos darbus ir sistemos priežiūrą. Ilgalaikis turtas sumažėjo 5,7 proc., arba 1,3 mln. Eur, ir tam didžiausią įtaką turėjo ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija.

Įmonės nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai per 2016 m. sumažėjo 12,2 mln. Eur, arba 23 proc., iki 40,8 mln Eur. Didžiausią įtaką Įmonės balanso pokyčiui turėjo sumažėjusios Įmonės skolos Vilniaus miesto vežėjui už lengvatinį keleivių vežimą, Nordea Bank Finland PLC Lietuvos filialui dėl automatizuoto šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos įdiegimo.

Pajamos

Įmonė 2016 m. uždirbo 38,1 mln. Eur pajamų – tai yra 0,4 mln. Eur, arba 1 proc. daugiau nei 2015 m. Įmonės pajamų pokytis pateikiamas žemiau esančiame paveiksle: (žr. 3 pav.). Paveiksle pavaizduotos Įmonės pajamos, neįskaitant gautų kompensacijų už lengvatinį keleivių vežimą.

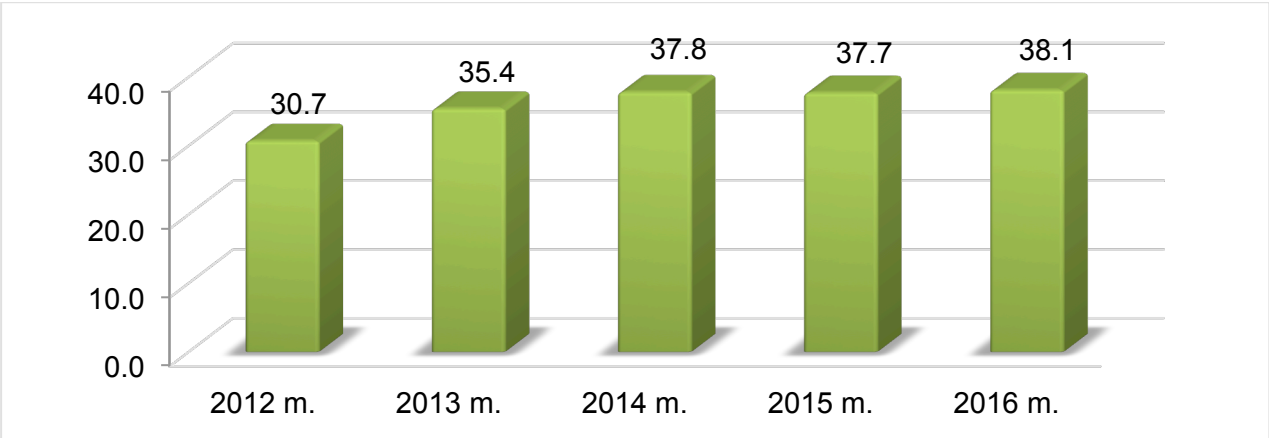

3 pav. Įmonės pajamų kitimas 2012–2016 m., mln. Eur (be kompensacijų už lengvatinį keleivių vežimą).

Pajamų pokytį lėmė 14,2 proc. išaugusios rinkliavos už automobilių stovėjimą administravimo pajamos, daugiau nei 5 proc. išaugusios automobilių stovėjimo aikštelių administravimo pajamos, kitų pajamų padidėjimas dėl sumažėjusios mokėtinos sumos Nordea Bank Finland PLC už automatizuotos šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos įdiegimo darbus, kas sudaro 0,7 mln. Eur. Pajamos už viešojo transporto bilietų pardavimą sumažėjo 1,72 proc. Pajamų struktūra pateikta žemiau esančiame paveiksle: (žr. 4 pav.)

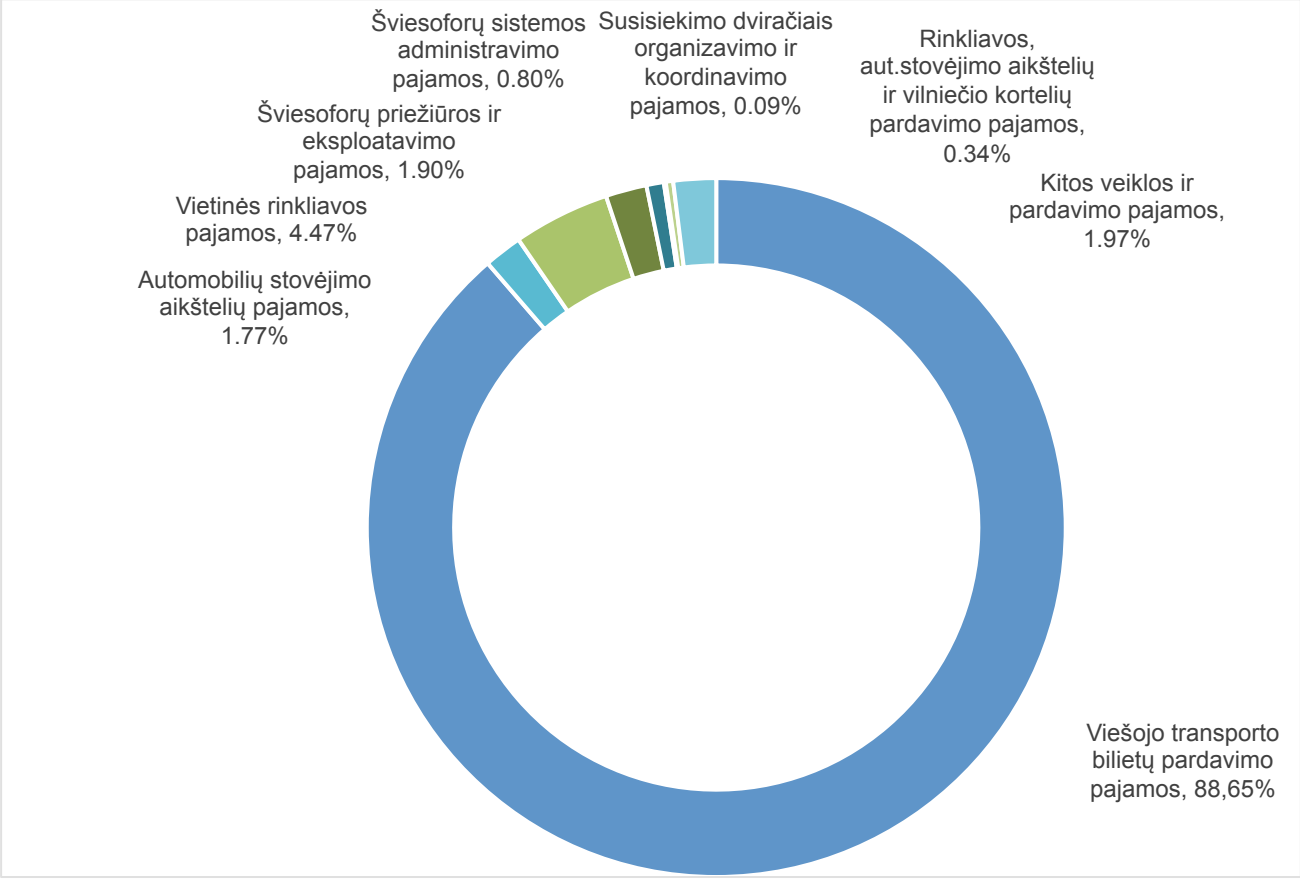

4 pav. Įmonės pajamų struktūra 2016 m., proc.

Viešojo transporto bilietų pardavimų pajamos. Vykdydama viešojo transporto ir viešojo transporto infrastruktūros organizavimą Įmonė 2016 m. uždirbo 33,8 mln. Eur, arba 88,65 proc. visų Įmonės pajamų. Pajamos iš šios veiklos 2016 m. sumažėjo 0,6 mln. Eur, arba 1,7 proc., palyginti su 2015 m. Pagrindinę įtaką šių pajamų sumažėjimui turėjo ilgalaikių bilietų pardavimų sumažėjimas – keičiantis keleivių įpročiams, jie linkę rinktis trumpalaikius bilietus.

Rinkliavų už automobilių stovėjimą administravimo pajamos. Įmonė 2016 m. gavo 2,0 mln. Eur pajamų iš vietinės rinkliavos administravimo, ir tai yra 0,3 mln. Eur, arba 14,2 proc. daugiau nei 2015 m. Augimui didžiausią įtaką turėjo mokamų vietų skaičiaus didėjimas, atsiskaitymo būdų plėtra ir modernizacija, papildomų rinkliavos bilietų automatų įsigijimas, efektyviau atliekama automobilių stovėjimo kontrolė ir informatyvesnių rinkliavos zonų nurodymų greta kelio ženklų įrengimas.

Pajamos iš automobilių stovėjimo aikštelių. Pajamos iš automobilių stovėjimo aikštelių 2016 m. išaugo 5,3 proc. ir siekė 0,68 mln. Eur. Šios srities pajamų augimą lėmė parkavimo aikštelių būklei ir infrastruktūrai pagerinti skirtos investicijos.

Rinkliavos, automobilių stovėjimo aikštelių, Vilniečio kortelių pardavimo pajamos. Iš Vilniečio kortelių, rinkliavos bilietų automatų bei automobilių stovėjimo aikštelių kortelių pardavimų Įmonė gavo 0,13 mln. Eur pajamų, arba 9,8 proc. mažiau nei metais anksčiau. Vis labiau populiarėjanti mobilioji programėlė m.Ticket suteikia galimybę keleiviams naudotis viešojo transporto paslaugomis ir be Vilniečio kortelės.

Šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos priežiūros ir eksploatavimo pajamos. Įmonė vykdo Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos bei nesisteminių šviesoforų priežiūrą. Pajamos iš šios veiklos 2016 m. sudarė 0,73 mln. Eur, ir jos buvo 3,1 proc. mažesnės negu 2015 m. Pokyčius labiausiai lėmė 2015 m. rugsėjo mėn. su rangovais sudarytos palankesnės sutartys dėl šviesoforinio reguliavimo, eismo valdymo ir vairuotojų informavimo sistemų priežiūros.

Kitos pajamos. Įmonė uždirbo 0,75 mln. Eur pajamų iš kitos veiklos: negyvenamų patalpų nuomos, veikloje nenaudojamo ilgalaikio turto pardavimo. Kitoms pajamoms taip pat priskirta ir sumažėjusi mokėtina suma Nordea Bank Finland Plc už šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos įdiegimą.

Sąnaudos

Per 2016 m. Įmonė patyrė 36,1 mln. Eur sąnaudų – 0,7 mln. Eur, arba 1,9 proc. mažiau nei 2015 m. Sąnaudų struktūra pateikta žemiau esančiame paveiksle: (žr. 5 pav.)

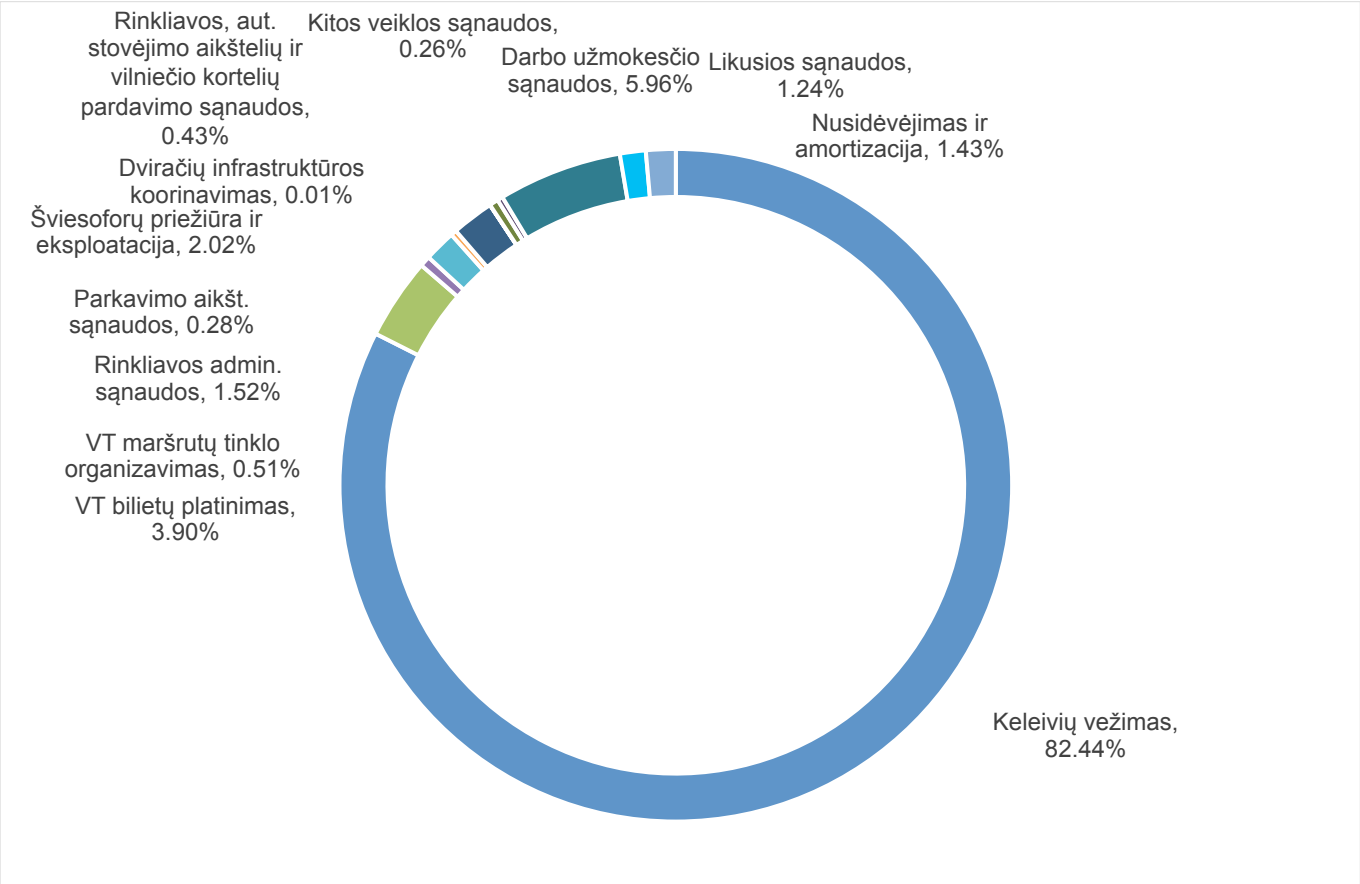

5 pav. Įmonės sąnaudų struktūra 2016 m., proc.

Keleivių vežimo sąnaudos (tiesioginės). Įmonė yra sudariusi keleivių vežimo sutartis su UAB „Vilniaus viešasis transportas“ dėl keleivių vežimo reguliaraus susisiekimo maršrutais Vilniaus mieste. Keleivių vežimo sąnaudos 2016 m. sudarė 29,8 mln. Eur, arba 82,44 proc. visų Įmonės sąnaudų. Šios veiklos sąnaudos 2016 m. sumažėjo 0,7 mln. Eur, ir tai buvo 2,4 proc. mažiau nei 2015 m. Sąnaudų mažėjimui įtakos turėjo sumažėję viešojo transporto bilietų pardavimai ir 2016 m. lapkričio 9 d. Vilniaus miesto savivaldybės su vežėju pasirašyta nauja viešųjų paslaugų teikimo sutartis, kurioje numatyta mažesnė 1 km savikaina.

Viešojo transporto bilietų platinimo sąnaudos (tiesioginės). 2016 m. viešojo transporto bilietų platinimo sąnaudos sudarė 1,4 mln. Eur, arba 0,12 mln. Eur (8 proc.) mažiau nei 2015 m. Sąnaudų mažėjimą lėmė didėjantys keleivių atsiskaitymai savitarnoje internete (e. parduotuvėje), mobiliąja programėlė m.Ticket, kuriose pardavimo kaštai yra mažesni nei kituose platinimo kanaluose.

Viešojo transporto maršrutų tinklo organizavimo ir kontrolės sąnaudos (tiesioginės). Viešojo transporto maršrutų tinklo organizavimo ir kontrolės sąnaudos 2016 m. siekė 0,18 mln. Eur, arba 26 tūkst. Eur (12,3 proc.) mažiau nei 2015 m. Didžiausią įtaką sąnaudų sumažėjimui turėjo viešojo transporto keleivių kontrolės transporto nuomos sąnaudų sumažėjimas.

Rinkliavų už automobilių stovėjimą adminstravimo sąnaudos (tiesioginės). 2016 m. vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos buvo 0,55 mln. Eur, arba 0,12 mln. Eur didesnės nei 2015 m. Sąnaudas didino išaugęs vietinės rinkliavos surinkimas ir jos administravimas. 2016 m. labiausiai augo komisiniai rinkliavos surinkimo mokesčiai, kurie padidėjo dėl pajamų augimo, taip pat, padidėjus rinkliavos bilietų automatų kiekiui ir pasibaigus anksčiau įsigytų automatų garantiniam laikotarpiui padidėjo jų priežiūros sąnaudos.

Automobilių stovėjimo aikštelių sąnaudos (tiesioginės). 2016 m. Įmonė patyrė 101 tūkst. Eur tiesioginių sąnaudų, susijusių su Įmonės administruojamomis automobilių stovėjimo aikštelėmis. Jos buvo 21 tūkst. Eur didesnės nei metais anksčiau. Sąnaudų padidėjimą lėmė Gedimino pr. 9A esančios parkavimo aikštelės remontas.

Rinkliavos, automobilių stovėjimo aikštelių, Vilniečio kortelių bei popierinių bilietų pardavimo sąnaudos. 2016 m. patirta 0,15 mln. Eur sąnaudų, arba 24 tūkst. Eur (13,4 proc.) mažiau nei 2015 m. Didžiausią įtaką ženkliam sąnaudų mažėjimui turėjo kritę Vilniečio kortelių pardavimai. Vis labiau populiarėjanti mobilioji programėlė m.Ticket suteikia galimybę keleiviams naudotis viešojo transporto paslaugomis ir be Vilniečio kortelės.

Šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos. Šios veiklos sąnaudos 2016 m. sudarė 0,73 mln. Eur, ir jos buvo 2,4 proc. mažesnės nei 2015 m. Sąnaudų sumažėjimui įtakos turėjo 2015 m. rugpjūčio mėn. su rangovais sudarytos palankesnės šviesoforinio reguliavimo, eismo valdymo ir vairuotojų informavimo sistemų priežiūros sutartys.

Darbo užmokesčio sąnaudos. Darbo užmokesčio sąnaudos 2016 m. sudarė 2,15 mln. Eur. Darbo užmokesčio sąnaudos buvo 2,4 proc., arba 52 tūkst. Eur mažesnės nei 2015 m. Po 2015 m. pabaigoje – 2016 m. pradžioje Įmonėje įvykusių struktūrinių pertvarkymų, kurių tikslas – efektyvinti Įmonės vykdomas veiklas, Įmonėje pasikeitė darbuotojų skaičius.

Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos 2016 m. sudarė 0,52 mln. Eur, ir per metus jos sumažėjo 35 tūkst. Eur. Per 2016 m. visiškai nusidėvėjo dalis įmonės ilgalaikio turto, o didžiausiąją dalį investicijų (ilgalaikio turto pirkimų) Įmonė vykdė 2016 m. antrojoje pusėje.

Įmonės pelnas

Įmonės grynasis pelnas 2016 m. siekė 1,7 mln. Eur. Palyginti su 2015 m., grynasis pelnas padidėjo 0,9 mln. Eur. Didžiausią įtaką grynojo pelno padidėjimui turėjo kitoms pajamoms priskirta sumažėjusi mokėtina suma Nordea Bank Finland PLC už šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos įdiegimą. Įmonės pelningumo dinamiką galima įvertinti žemiau esančiame paveiksle: (žr. 6 pav.)

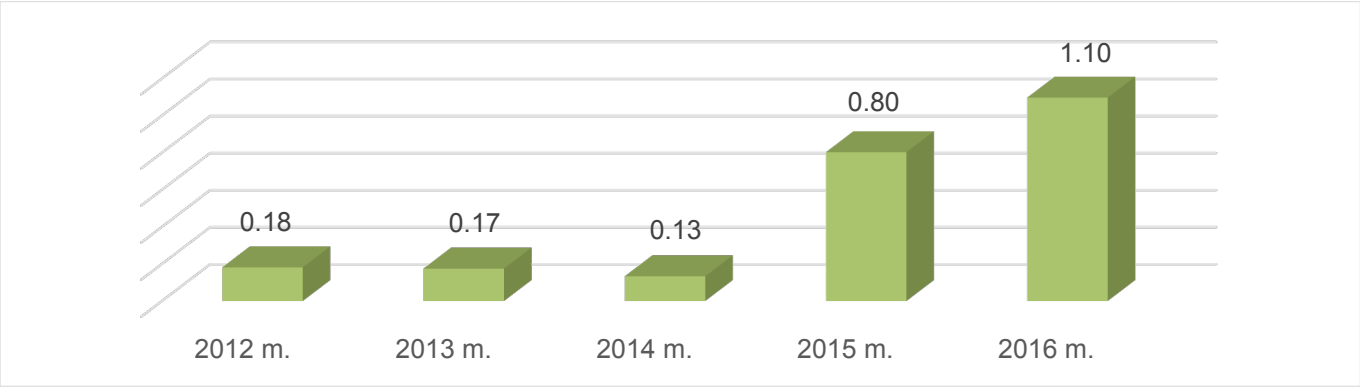

6 pav. Įmonės pelningumas 2012–2016 m., mln. Eur.

Įmonės investicijos į ilgalaikį turtą

2016 m. Įmonė investavo 0,18 mln. Eur į ilgalaikį turtą. 36 tūkst. Eur Įmonė investavo į video kamerų įsigijmą, skirtų viešojo transporto (60 vnt.) ir automobilių stovėjimo kontrolės skyriams (15 vnt.), 17 tūkst. Eur buvo skirta naujo klientų aptarnavimo centro įrangai įsigyti, už 87 tūkst. Eur atnaujinta kompiuterinė įranga (kompiuteriai, serveriai), 34 tūkst. Eur skirti programinės įrangos įsigijimui. Ilgalaikio turto investicijų dinamika pagal Įmonės veiklas pavaizduota paveiksle žemiau: (žr. 7 pav.)

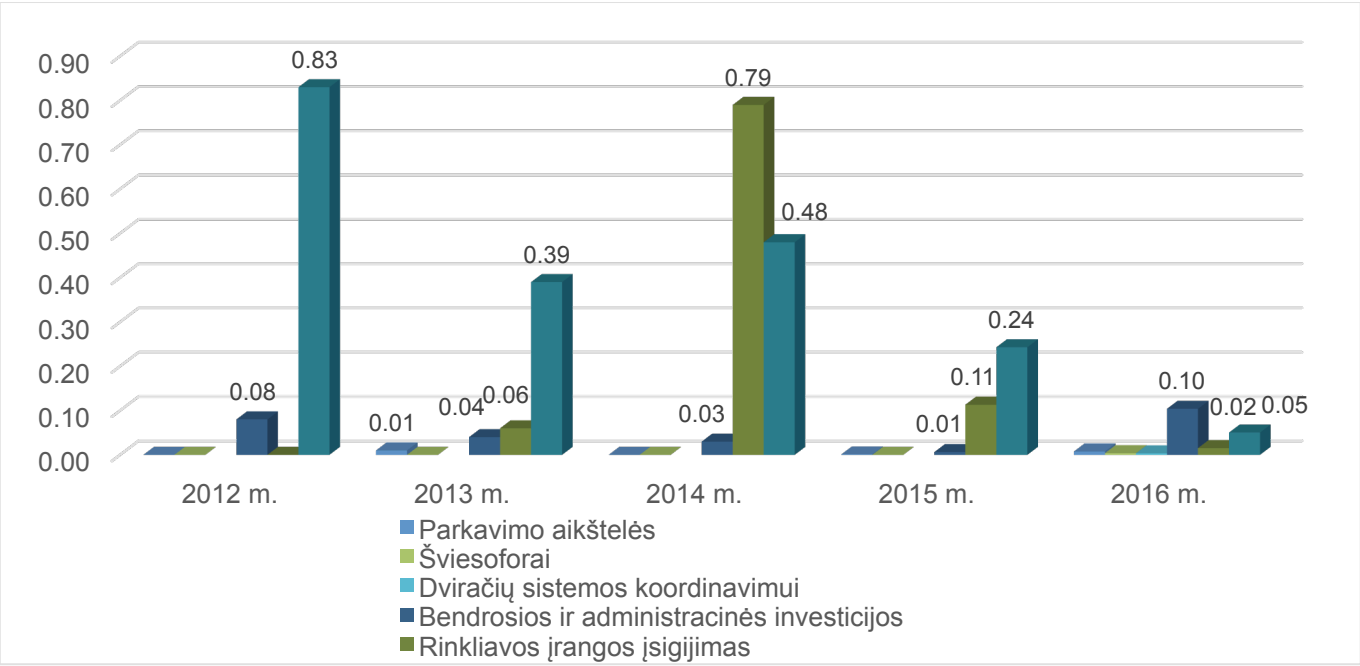

7 pav. Investicijos į ilgalaikį turtą pagal veiklas, 2012–2016 m., mln. Eur.

KAS NUVEIKTA PER 2016–UOSIUS

Įmonės misija – patogus, saugus ir patikimas susisiekimas Vilniaus regione. Vizija – tapti regionine viešojo transporto agentūra, organizuojančia viešojo transporto paslaugų teikimą ne tik Vilniaus mieste, bet ir visame Vilniaus regione bei eismo valdymo centro (šviesoforinio reguliavimo) paslaugų teikimą bet kuriame Lietuvos mieste. Įgyvendindamas misiją ir siekdamas vizijos, kiekvienas Įmonės darbuotojas savo veikloje vadovaujasi visuotinai Įmonėje pripažintomis elgesio normomis ir principais, arba vertybėmis: lojalumu, profesionalumu, bendradarbiavimu, atsakomybe, kūrybiškumu ir iniciatyvumu.

VIEŠOJO TRANSPORTO IR BILIETŲ PLATINIMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS

2016 m. didelis dėmesys skirtas viešojo transporto tinklo ir pavienių maršrutų analizei, kiekybiniams ir kokybiniams tyrimams, specialiųjų eismo juostų plėtros iniciavimui, vežėjo darbo kontrolės sistemos kūrimui bei kontrolės vykdymui. Ypatingai daug dėmesio skirta paslaugų kokybės kriterijams – reguliarumui ir punktualumui.

Siekiant teikti kokybiškas ir keleivių lūkesčius atitinkančias susisiekimo paslaugas, nuolat vykdomi viešojo transporto darbo organizavimo pakeitimai. Besikeičiančiosios eismo sąlygos miesto gatvėse, naujų traukos objektų atsiradimas, eismo organizavimo pasikeitimai gatvių remonto ir didelių miesto renginių metu bei kiti pasikeitimai – tai pagrindiniai veiksniai, turintys įtakos viešojo transporto darbui. Siekiant kuo lanksčiau prisitaikyti prie keleivių poreikių atlikti tvarkaraščių pakeitimai, peržiūrėtos transporto priemonių talpos, įrengtos naujos stotelės, sukurti nauji arba pratęsti esami maršrutai ir pan.

Apie viešojo transporto eismo organizavimo pokyčius, ypač renginių metu, visada informuojami keleiviai. Planuojami pokyčiai skelbiami iš anksto – informacija apie eismo organizavimo pakeitimus talpinama interneto tinklalapyje www.vilniustransport.lt, stotelėse esančiuose švieslentėse, išplatinama žiniasklaidai. Viešojo transporto priemonėse skamba garsiniai pranešimai, informuojantys apie pokyčius ir kur galima rasti išsamesnę informaciją apie juos. Taip pat pakeistų maršrutų transporto priemonių viduje pateikiamos schemos su pakeisto maršruto trasa. Nuo 2016 m. taikoma praktika, kad renginių metu pasikeitus maršrutų trasoms, sudaromi atskiri eismo tvarkaraščiai pakeistiems maršrutams bei pakeistų maršrutų trasų schemos.

Viešojo transporto bilietų platinimo organizavimas

Per 2016 m. Vilniaus viešojo transporto keleiviai iš viso įsigijo 28,5 mln. vnt. viešojo transporto bilietų. Pajamos iš parduotų kelionių bilietų sudarė 33,8 mln. Eur, arba 88,65 proc. visų Įmonės pajamų. Beveik pusė (48 proc.) bilietų buvo nupirkta per bilietų platintojus (žr. 8 pav.). Kas ketvirtas (24 proc.) keleivis viešuoju transportu važiavo įsigijęs vienkartinį bilietą iš transporto priemonės vairuotojo.

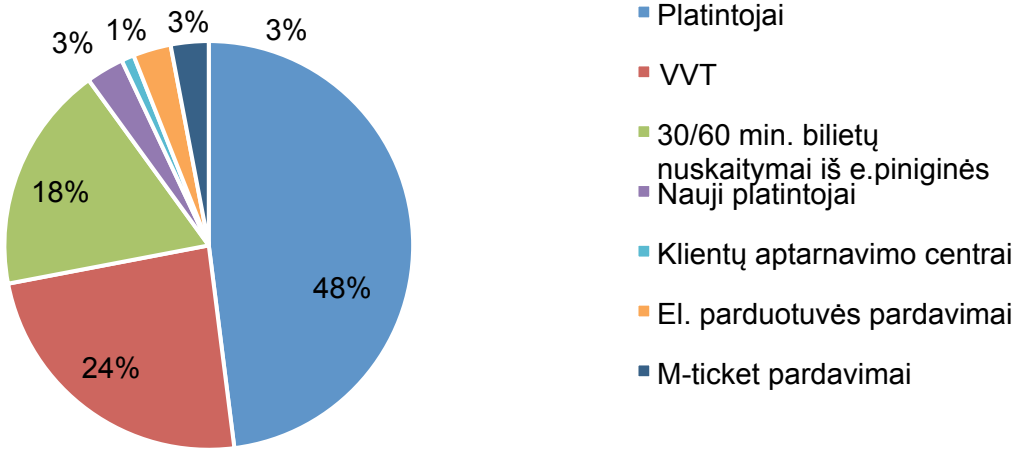

8 pav. Viešojo transporto bilietų pardavimai pagal bilietų tipą, vnt.

Tik ketvirtadalis įsigijusiųjų bilietus tai darė išmaniai, pasitelkdamas elektronines priemones (žr. 8 pav.): 18 proc. bilietų nupirkta iš e.piniginės, o naudojantis Vilniečio kortelės savitarna ir mobiliąja programėle m.Ticket įsigyta po 3 proc. visų viešojo transporto bilietų.

Vilniečio kortelių ir viešojo transporto bilietų platinimo tinklas 2016 m. nesikeitė. Kaip ir 2015 m., pernai viešojo transporto bilietais buvo prekiaujama šiose vietose: UAB „Reitan Convenience Lithuania“ – 110 kioskų, UAB „Vaskota“ – 19 kioskų, MAXIMA LT, UAB – 60 parduotuvių, AB „Lietuvos paštas“ ir „PayPost“ – 87 skyriuose, taip pat – dvejuose Įmonės klientų aptarnavimo centruose.

Kaip ir 2015 m., 2016 m. didžioji dalis bilietų parduota įprastose bilietų platinimo vietose (žr. 9 pav.) – UAB „Reitan Convenience Lietuva“ spaudos kioskuose (59 proc.), UAB „Vaskota“ kioskuose (8 proc.). 15 proc. visų bilietų pardavimų sudarė iš viešojo transporto vairuotojų įsigyti bilietai.

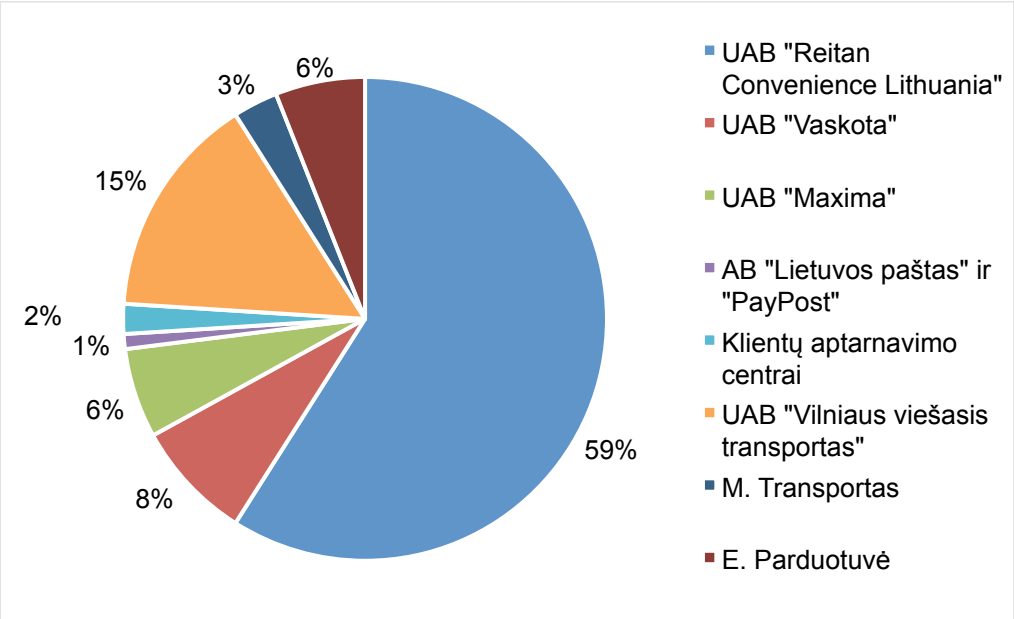

9 pav. Viešojo transporto bilietų pardavimo struktūra pagal platintojus, proc.

Vilniečio kortelių pardavimai 2016 m. sumažėjo 8,3 proc. – iki daugiau nei 103 tūkst. vnt. Vilniečio kortelių nuolaidų struktūra išliko panaši, kaip ir metais anksčiau, t. y. daugiausiai kortelių (57 proc.) parduota be nuolaidos – jas naudoja pilną bilieto kainą mokantys keleiviai. Iš viso nuo 2012 m. rugpjūčio mėn. išplatinta virš 834 tūkst. Vilniečio kortelių.

2016 m. lapkričio 4 d. Įmonė ir AB „Lietuvos geležinkeliai" pasirašė ketinimų protokolą, kurio pagrindu bus nagrinėjamos tolimesnės bendradarbiavimo galimybės apjungti keliones Vilniaus miesto viešuoju transportu bei „Lietuvos geležinkelių" vietinio susisiekimo maršrutais Vilniaus apskrityje.

Planuojama, kad bus nagrinėjamos visos įmanomos techninės galimybės dėl vieningo sprendimo, kuriuo galės naudotis kiekvienas, keliausiantis Vilniaus miesto viešuoju transportu bei Vilniaus apskrityje esančiais „Lietuvos geležinkelių" vietinio susisiekimo maršrutais. Išnagrinėjus visus galimus techninius sprendimus vilniečiai ir sostinės svečiai galėtų ne tik patogiau keliauti Vilniaus mieste ir už jo ribų, bet netgi ir sutaupytų keliaudami.

Pagrindiniai viešojo transporto organizavimo veiklos rezultatai

Siekiant užtikrinti tinkamą viešojo transporto maršrutų aptarnavimo kokybę nuo 2016 m. vykdoma sustiprinta nuolatinė Vilniaus miesto vežėjo kontrolė.

Nuo 2016 m. sausio mėn. pradėti kaupti ir analizuoti tikslūs viešojo transporto punktualumo duomenys. Kiekvieną darbo dieną yra atnaujinama viešojo transporto punktualumo duomenų bazė. Metų gale padaryta bendrinė metų viešojo transporto reguliarumo analizė.

2016 m. pradėta vykdyti išsami Vilniaus miesto viešojo transporto maršrutinio tinklo peržiūra. Šios analizės tikslas – optimizuoti Vilniaus miesto viešojo transporto maršrutinį tinklą, įvertinant kiekybinius ir ekonominius rodiklius. Peržiūros rezultatuose pateikti maršrutinio tinklo tobulinimo sprendiniai, detalizuojant maršrutų trasas, transporto priemonių skaičiaus ir jų talpos poreikį.

Nuo 2016 m. vasario 1 d. sukurtas ir visuomenei pristatytas atviras viešojo transporto problematikos registras, o taip pat – stotelių infrastruktūros, keleivių srautų bei viešojo transporto priemonių judėjimo duomenys. Atvirus viešojo transporto duomenis galima pasiekti internetu, adresu http://arcg.is/1PK4GoL. Taip pat 2016 m. parengtas keleivių srautų kartogramos interaktyvus žemėlapis ArcGIS online sistemoje. Be to, vykdomas nuoseklus viešojo transporto sistemos duomenų suinteresuotiems vartotojams atvėrimas – įgyvendinamas atvirųjų duomenų (angl. Open Data) principas.

Bendradarbiaujant su „Google“ padaliniu Lietuvoje, nuo 2016 m. vasario keleiviai susiplanuoti viešojo transporto keliones gali ir naudojantis „Google Maps Transit“ plėtiniu.

Siekiant keleiviams palengvinti maršruto planavimo procesą, sukurta vaizdinė medžiaga apie kelionės viešuoju transportu planavimą, naudojantis greičiausio maršruto paieškos įrankiu. Vadovaujantis pateikta informacija kelionės planavimas tampa patogesniu ir priimtinesniu (https://www.youtube.com/watch?v=urL9iwNckMY).

Nuo 2016 m. gegužės mėn. visi aplink Vilniaus stoties žiedą esančių stotelių ženklai buvo pažymėti iškiliomis tūrinėmis raidėmis – kubais, kurie matomi iš toli. Ši naujovė padeda iš autobusų ar geležinkelio stoties išėjusiems vilniečiams ir sostines svečiams lengviau rasti tas stoteles, iš kurių išvažiuoja jiems reikalingas autobusas ar troleibusas. Kartu su atnaujintu stoties žiedo viešojo transporto infrastruktūros ženklinimu buvo atnaujinta ir viešojo transporto eismo stoties žiede informacinė schema, tomis pačiomis raidėmis nurodant aplink žiedą išsidėsčiusias stoteles. Informacinės schemos talpinamos stoties stotelėse esančiuose tvarkaraščių cilindruose, taip pat – ir internetiniame tinklalapyje www.vilniustransport.lt.

Pagrindiniai viešojo transporto rodikliai

2016 m. Vilniaus miesto gyventojus aptarnavo 6 greitųjų autobusų, 79 autobusų ir 18 troleibusų maršrutai. Darbo dienomis į miesto gatves išvažiuodavo 352 įvairios talpos autobusai ir 188 troleibusai (10 pav.) – iš viso 540 transporto priemonių. Atsiradus naujiems maršrutams nežymiai išaugo transporto priemonių metinė rida (11 pav.)

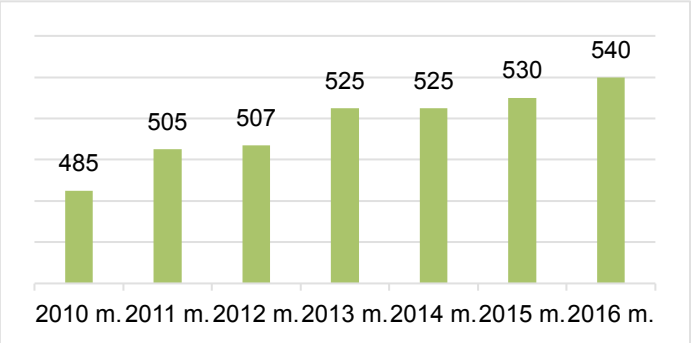

10 pav. Vilniaus miesto maršrutus aptarnaujančių transporto priemonių skaičius darbo dienomis, vnt.

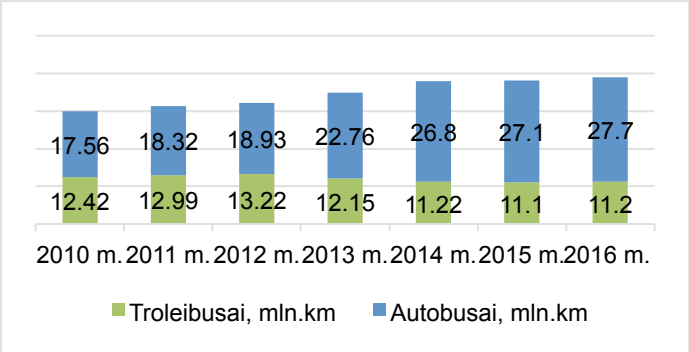

11 pav. Metinės ridos kaita 2010–2016 m., mln. km

Viešojo transporto eismo organizavimas

Siekiant teikti kokybiškas keleivių susisiekimo paslaugas, lanksčiai reaguojama į nuolat besikeičiančias eismo sąlygas sostinės gatvėse, naujų traukos objektų atsiradimą, gatvių uždarymus remontui ir kitus pasikeitimus, turinčius įtakos viešojo transporto darbo organizavimui. Dėl šių priežasčių nuolat vykdomi tvarkaraščių pakeitimai, peržiūrimos transporto priemonių talpos, atnaujinami maršrutai, įrengiamos naujos stotelės, sukuriami nauji arba pratęsiami esami maršrutai, taip prisitaikant prie vis besikeičiančių keleivių poreikių.

Per 2016 m. įvyko 11 viešojo transporto eismo organizavimo darbo grupių posėdžių, 14 reguliaraus susisiekimo maršrutų, kuriais planuojamas keleivių vežimas, vertinimo komisijos išvažiuojamųjų posėdžių, 22 kartus koreguoti viešojo transporto tvarkaraščiai, atliktos 8 viešojo transporto maršrutų trasų korekcijos, 12 kartų įgyvendinti viešojo transporto eismo ir tvarkaraščių pakeitimai bėgimo ir kitų renginių metu.

2016 m. įgyvendinti svarbiausi viešojo transporto maršrutų pakeitimai:

- Pilaitės pr. atsiradus naujiems traukos objektams išaugo ir tinkamo susisiekimo su vakarine Vilniaus dalimi poreikis. Dėl to nuo 2016 m. birželio 13 d. sostinėje pradėjo kursuoti 30–ojo maršruto Pilaitė–Konstitucijos pr.–Apkasų g.–Šiaurės miestelis autobusai. Naujasis autobusų maršrutas užtikrina Pilaitės gyventojų susisiekimą su centrine miesto dalimi. Be to, Pilaitės pr. įsikūrusių įstaigų darbuotojai gali kur kas lengviau pasiekti savo darbo vietas;
- Nuo 2016 m. gruodžio 1 d. pakeista 88–ojo maršruto Oro uostas–Stotis–Senamiestis–Nepriklausomybės aikštė trasa ir maršruto darbo organizavimas. Naujojo 88–ojo Oro uostas–Stotis–Senamiestis–Nepriklausomybės aikštė maršruto autobusai važiuoja nauja trasa – autobusai nuo šiol kursuoja pro Stoties rajoną, taip pat užsuka ir į Senamiestį. Šis maršrutas itin patogus į Vilnių atvykstantiems miesto svečiams, o taip pat – išvykstantiesiems, nes susisiekimas su Vilniaus oro uostu ir miesto centrus tapo patogesnis. Naujojo maršruto naktinių autobusų reisai (88N) pritaikyti prie lėktuvų atvykimo ir išvykimo laiko. Dieną važiuojančiuose autobusuose galioja visi įprastiniai kelionių bilietai, o naktiniame transporte galioja tik iš vairuotojo įsigyti vienkartiniai kelionės bilietai;
- Siekiant pagerinti susisiekimą viešuoju transportu Vilkpėdės ligoninės darbuotojams, joje besigydantiems pacientams ir jų artimiesiems, nuo 2016 m. birželio 13 d. 29–ojo Savanorių pr.–Lazdynai–Grigiškės autobusų maršruto trasa pratęsta iki Vilkpėdės žiedo;
- Užtikrinant patogesnį susisiekimą ir tiems vilniečiams, kurie gyvena arčiau Juozapiškių stotelės (arčiau Vilniaus miesto ribos) ir kurie darbo ar mokslo reikalais keliauja iš Skirgiškių į Vilnių buvo pratęsta 66 Žalgirio–Kalvarijų g.–Balsiai–Naujaneriai autobusų maršruto trasa iki Skirgiškių, Vilniaus raj. Sėkmingas bendradarbiavimas su Vilniaus rajono savivaldybės atstovais maršrutų pratęsimo klausimais artina prie tikslo sukurti integruotą viešojo transporto sistemą visame Vilniaus regione;
- Siekiant užtikrinti tinkamas viešojo transporto paslaugas sodų teritorijose besikuriantiems vilniečiams pakeista 114–ojo Saulėtekis–Kairėnų g.–Vinciūniškės autobusų maršruto trasa. Maršruto trasoje įrengtos keturios naujos viešojo transporto stotelės (abiem kryptimis): Juodvarnių, Stanislovo Kerbedžio, Stepono Kairio ir Moliakalnio. Tuo tarpu 26–ojo Ozo–Kalvarijų–Jeruzalės g.–Bajorai autobusų maršruto trasa pratęsta iki Bajorų.

Siekiant užtikrinti tinkamą stoteles žyminčių ženklų tvarką, Įmonė organizuoja kelio ženklų priežiūros darbus: ženklų valymą, ženklų orientavimo, tvirtinimo ir vertikalumo pataisymus, esamų ženklų perstatymą, ženklų matomumo užtikrinimą bei naujų ženklų statymą. 2016 m. suremontuoti 254 stotelių ženklai. Taip pat pakeisti 285 tvarkaraščių talpinimui skirti cilindrai ir 372 cilindrų žiedai. 2016 m. sutvarkyti 9 viešojo transporto laukimo paviljonai, suremontuota 16 suolų bei įrengti 3 nauji suolai, įrengta ir 21 nauja stotelė.

Naktiniai maršrutai

Nuo 2015 m. rugpjūčio 14 d. Vilniaus mieste savaitgalio naktimis – naktį iš penktadienio į šeštadienio ir naktį iš šeštadienio į sekmadienį – važiuoja naktiniai autobusai. Nuo šios dienos iki 2016 m. pabaigos iš viso parduota 106,5 tūkst. bilietų. Populiariausias maršrutas yra 101N Saulėtekis–Žygimantų g.–Savanorių–Laisvės pr.–Fabijoniškės – jame parduodama kone trečdalis (36 proc.) visų bilietų, o mažiausiai populiarus yra 102N Pilaitė–Žvėrynas–Žygimantų–Maironio g.–Stotis maršrutas – jame parduodama tik 11 proc. visų bilietų naktiniuose autobusuose. Vidutiniškai per vieną savaitgalio naktį yra parduodami 710 bilietų (penktadienio naktimis vidutiniškai parduodama 778 bilietai, šeštadienio – 629). 58 proc. visų naktiniuose maršrutuose parduotų bilietų buvo įsigyti be nuolaidos.

Kiekvieną savaitgalio naktį naktiniai autobusai važiuoja penkiais maršrutais. Į gatves išvažiuoja 12 dviašių autobusų, kurie nuvažiuoja 831,5 km. Jų tinklas sudarytas taip, jog miesto centre ilgiau užsibuvę vilniečiai ir sostinės svečiai galėtų saugiai grįžti į namus, esančius tankiausiai apgyvendintuose ir nuo centro netoli nutolusiuose rajonuose. Tvarkaraščiai suderinti taip, kad visus rajonus būtų galima pasiekti vos vienu persėdimu iš vienos transporto priemonės į kitą Vinco Kudirkos aikštės ar Žaliojo tilto stotelėse.

Nuo 2016 m. gruodžio 1 d. naktinių maršrutų tinklą papildė 88N naktinis maršrutas. 88–ojo maršruto „Oro uostas–Stotis–Senamiestis–Nepriklausomybės a.“ autobusai važiuoja visą parą, septynias dienas per savaitę. Maršrute dirba 2 autobusai, kurie per naktį nuvažiuoja 171,6 km. Maršrutas pritaikytas prie naktinių lėktuvų skrydžių.

2016 m. naktiniais autobusais važiavo 69,8 tūkst. keleivių (žr. 12 pav.).

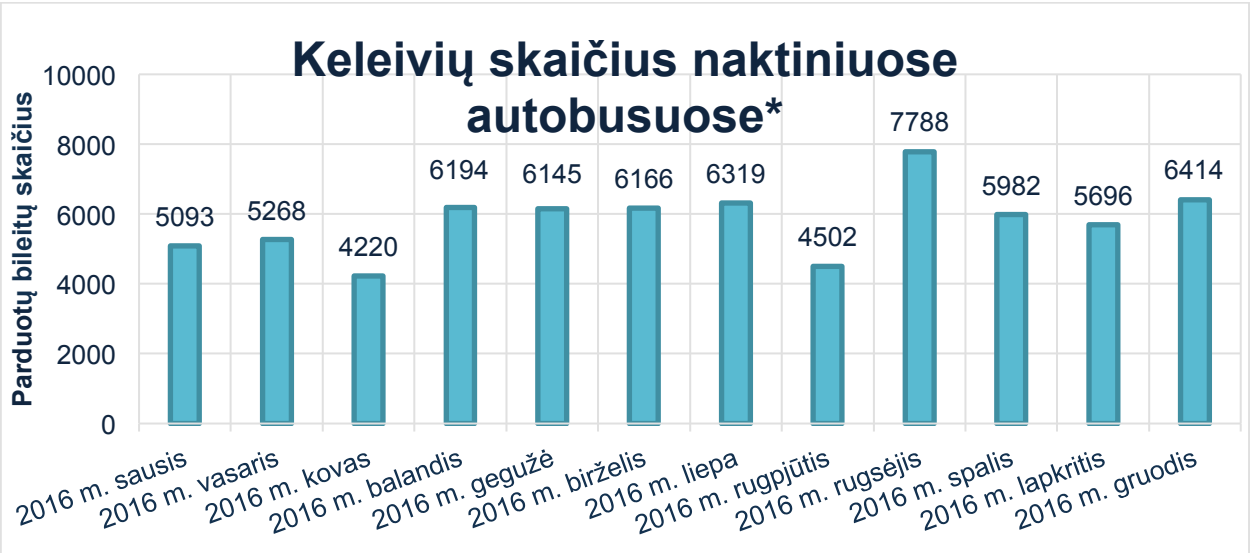

*UAB „Vilniaus viešasis transportas“ duomenys (pagal parduotų bilietų skaičių).

12 pav. Keleivių skaičius naktiniuose autobusuose, vnt., 2016 m. (neįtraukus naujo – 88N autobusų maršruto)

Naktinių autobusų viešinimo kampanijai buvo sukurta išskirtinio grafinio dizaino reklama: visi maršrutai ir 1 Eur kainos komunikacija buvo pateikiama tarsi kelionių agentūrų pasiūlymai, taip paverčiant kelionę namo nauju nuotykiu, o Vilniaus miesto rajonai buvo vaizduojami pasitelkiant komiksų stilių. Tradicinę lauko ir spaudos reklamos kampaniją papildė atvirukų platinimas tiksliniuose rajonuose, studentų bendrabučiuose. 2015 m. vykusios kampanijos laikotarpiu (rugpjūtis – rugsėjis) naktinių autobusų bilietų pardavimo kiekis išaugo 125 proc. Todėl 2016 m. vykusio konkurso „Password 2016“ metu naktinių autobusų kampanija buvo pripažinta Efektyviausia viešojo sektoriaus kampanja.

Viešojo transporto tyrimai, apklausos

Siekiant įvertinti esamą bendrą viešojo transporto poreikį Vilniaus mieste, identifikuoti naudojimosi viešuoju transportu įpročius ir pokyčius paros laikotarpyje, išsiaiškinti, kurie Vilniaus gyvenamieji rajonai pasižymi didžiausiais keleivių srautais, įvardinti paklausiausias viešojo transporto stoteles ir įvertinti kelionių pasiskirstymą tarp skirtingų viešojo transporto rūšių bei jų maršrutų, reguliariai (pagal poreikį) atliekami atskirų maršrutų keleivių srautų tyrimai.

Nuo 2016 m. sausio mėn. pradėta tiksli nepunktualių ir nutrauktų reisų analizė. Duomenys analizei renkami kiekvieną dieną. Nustatyta, jog 2016 m. 13 proc. visų suplanuotų reisų nebuvo punktualūs: 16 proc. greitųjų autobusų reisų neįvyko laiku, tarp pagrindinių ir privežamų maršrutų autobusų ir troleibusų – 12 proc. nepunktualių, o laiku neįvykdyta tik 6 proc. visų naktinių autobusų reisų. Pagrindinė nepunktualių reisų priežastis yra nenumatytos ir negalimos prognozuoti aplinkybės – eismo įvykiai, dėl transporto priemonių gedimų nepravažiuojamos eismo juostos gatvėse, oro sąlygos, apsunkinančios transporto eismą mieste, transporto spūstys. Darbo dienomis pusė (50 proc.) visų nepunktualių reisų įvyksta per 4 rytinio ir vakarinio piko valandas: ryte (7–9 val.) – 20 proc., vakare (16–18 val.) – 30 proc. reisų.

2016 m. pradėta Vilniaus miesto maršrutinio tinklo ir jo efektyvumo analizė – atrinkti kriterijai, kuriais remiantis galima tiksliausiai įvertinti maršrutų efektyvumą, įvertinti, ar esamas viešojo transporto maršrutų tinklas atitinka paklausą, įvertinti, ar esamas viešojo transporto priemonių parkas yra naudojamas optimaliai. Parengus pagal atrinktus kriterijus analizę, identifikuota 20 mažiausiai efektyvių maršrutų. Remiantis turimais duomenimis, jau yra atlikti (pakeistos maršrutų trasos, tvarkaraščių korekcijos, transporto priemonių talpos keitimas) ir pasiūlyti pokyčiai efektyviai išnaudoti transporto priemonių skaičių ir ridą.. Taip pat pateiktas keleivių skaičiaus, ridos ir nuostolių kompensavimo poreikio pokytis prieš ir po maršruto pakeitimo. Ši analizė tęsiama ir 2017 m.

2016 m. lapkričio mėn. atlikta reprezentatyvi apklausa, kuria siekta nustatyti, kaip vilniečiai vertina sostinės viešąjį transportą įvairiais kokybiniais kriterijais. Vilniečių buvo prašoma įvertinti švaros, punktualumo, komforto rodiklius, taip pat – ir bendrą viešojo transporto kokybę.

Viešojo transporto kokybė vertinama 7,44 balo iš 10 galimų, atskleidžia apklausos duomenys. Prasčiausiai atsiliepta apie temperatūrą transporto priemonės salone ir kelionės patogumą – šiems veiksniams atitinkamai skirta vidutiniškai 6,02 ir 6,4 balo. Tokie įvertinimai tik parodo, kad transporto priemonių atnaujinimas Vilniaus viešojo transporto sistemoje yra neabejotinai svarbiausias uždavinys visam Vilniaus miestui. Kas trečias apklaustas vilnietis atsakė, jog būtent naujos transporto priemonės pagerintų viešojo transporto būklę Vilniuje. Tuo tarpu kas penktam apklaustajam svarbiausia, kad autobusai ir troleibusai važiuotų dažniau, arba būtų didesnės talpos.

Apklausos respondentai teigiamai įvertino viešojo transporto greitį kitų transporto priemonių atžvilgiu – jis vertinamas 8,04 balo. Palankiai atsiliepta ir apie tvarkaraščių pateikimą bei kelionės bilietų įsigijimą – sulaukta 8,58 ir 8,8 balo vertinimų. Palankiai apie viešąjį transportą atsiliepia vyresnio amžiaus gyventojai, gaunantys mažesnes nei vidutines pajamas, kai prasčiau apie jį dažniausiai pasisako vidutinio amžiaus vilniečiai, uždirbantys didesnes už vidutines pajamas. Viešojo transporto keleivių apklausa atlikta 2016 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 1500 respondentų, reguliariai besinaudojančių Vilniaus miesto viešuoju transportu. Apklausti ne jaunesni kaip 16 m. amžiaus vilniečiai. Atsižvelgiant į atliktos apklausos rezultatus planuojama dalyje autobusų ir troleibusų maršrutų sustiprinti keleivių srautų stebėjimą, taip pat bus peržiūrimi ir viešojo transporto eismo tvarkaraščiai. Tikimasi, kad šie pokyčiai pagerins viešojo transporto dažnumo vertinimą.

2016 m. pradėtas vykdyti individualaus transporto bei viešojo transporto kelionės trukmės tyrimas. Tyrimo tikslas – palyginti kelionės trukmės nuo taško A iki B skirtumą tarp automobilio ir viešojo transporto. Nustatyta, jog didžiausias viešojo transporto pranašumas prieš lengvąjį automobilį piko metu jaučiamas ten, kur įrengtos specialiosios eismo – A juostos.

2016 m. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su UAB „Tele2“ dėl pilotinio projekto, kurio metu, pasitelkiant mobiliojo ryšio operatoriaus pateiktus duomenis, būtų stebimi Vilniaus miesto gyventojų srautai. Projekto tikslai: stebėti ir analizuoti vilniečių keliavimo įpročius ir tendencijas, nustatyti skirtingų miesto gatvių ir jų atskirų atkarpų apkrovimą bei srautų priklausomybę nuo paros laiko, savaitės dienos ar metų mėnesio. Taip pat siekiama įvertinti, kaip srautai persiskirsto atlikus eismo organizavimo pakeitimus, įvykus dideliems eismo įvykiams ar ekstremaliai pasikeitus oro sąlygoms, sudaryti transportinių ryšių matricą, pagal istorinius duomenis ir tendencijas atlikti ateities prognozes.

Galiausiai, patys keleiviai aktyviai ir tiesiogiai dirba su Įmonės analitikais. Kiekvieną dieną, pasitelkiant mobiliąją programėlę m.Ticket paliekami komentarai apie kelionės komfortą, transporto

priemonės švarą, vairuotojo elgesį ir pan., ir kiekvienas komentaras yra kaupiamas bei analizuojamas.

Praėjusiais metais vykdytos ir kitos specialios apklausos, kurių metu yra apklausiamos tikslinės keleivių grupės. Organizuoti šie tyrimai:

- PC „Nordika“ ir oro uosto teritorijoje dirbančių darbuotojų apklausa, siekiant nustatyti darbuotojų keliavimo įpročius. Atsižvelgiant į darbuotojų prašymus atliktos 1–ojo Stotis–Vikingų g.–Oro uostas ir 2–ojo Stotis–Liepkalnio–Vikingų g.–Oro uostas autobusų maršrutų trasų ir tvarkaraščių korekcijos;
- UAB „Arginta“ darbuotojų apklausa, siekiant nustatyti darbuotojų keliavimo įpročius. Pagal gautus apklausos rezultatus atliktos 87–ojo Ateities g.–Molėtų pl.–Riešė–Bendorėliai–Šeškinė autobusų maršruto tvarkaraščių korekcijos;
- „Kiss and Ride“ sistemos aikštelių apklausa, siekiant nustatyti tokių specialių įlaipinimo–išlaipinimo vietų poreikį Vilniaus mieste. Planuojama, kad pirmosios specializuotos sustojimo vietos atsiras 2017 m. pirmoje pusėje;
- Apklausa dėl keleivių įlaipinimo tvarkos pakeitimų. 2016 m. pavasarį buvo apklausti keleiviai dėl įlaipinimo per priekines duris tvarkos grąžinimo. Didžioji dalis apklaustųjų tokiai tvarkai nepritarė.

Keleivių kontrolė

2016 m.* buvo surašyta daugiau nei 65 tūkst. administracinės teisės pažeidimo protokolų, iš kurių surašytų nutarimų dalis buvo apie 49 proc. visų pažeidimų skaičiaus. Atliekant viešojo transporto keleivių patikrinimus, buvo nustatyta, kad pažeidėjų dalis bendrame keleivių sraute sudarė 1,3 proc. keleivių (žr. 13 pav.). Šiuo metu keleivių kontrolės skyriuje dirba 56 kontrolieriai, suskirstyti į 15 mobilių darbo komandų.

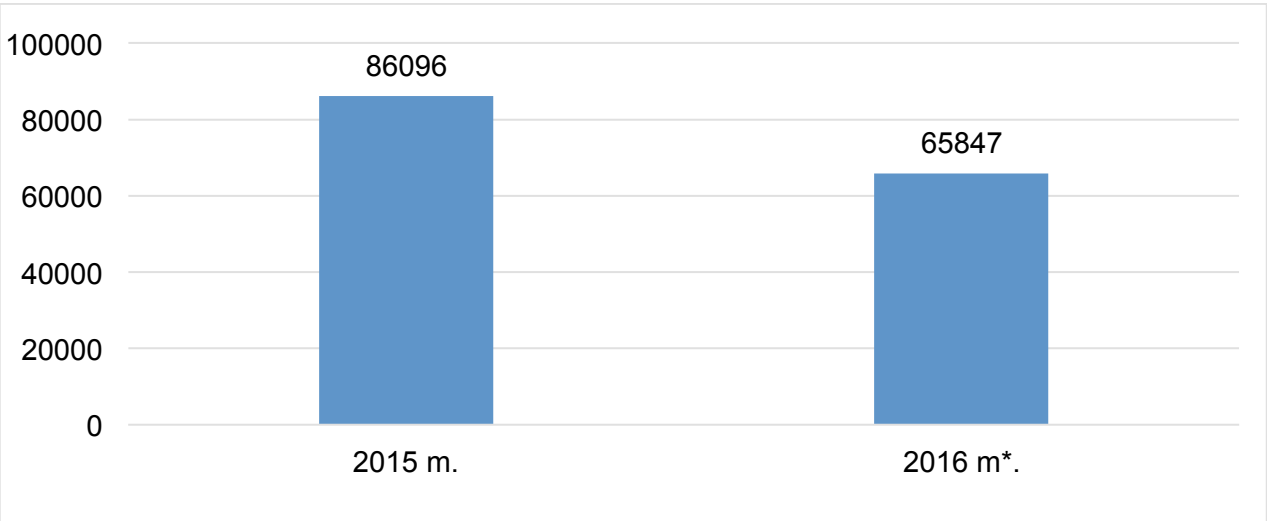

13 pav. Surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičius 2015–2016* m., vnt.

2016 m. suma už surašytus administracinių teisės pažeidimų protokolus siekė daugiau nei 782 tūkst. Eur. (žr. 14 pav.). Geranoriškai apmokamų pažeidimų dalis sudaro 59 proc., arba 4 proc. daugiau nei 2015 m., visų surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų. Likusios dalies laiku neapmokėtų pažeidimų tolimesnį administravimą vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija. Iš viso per 2016 m., už baudas surinkta daugiau nei 459 tūkst. Eur., o visos surinktos lėšos patenka į Vilniaus miesto savivaldybės biudžetą.

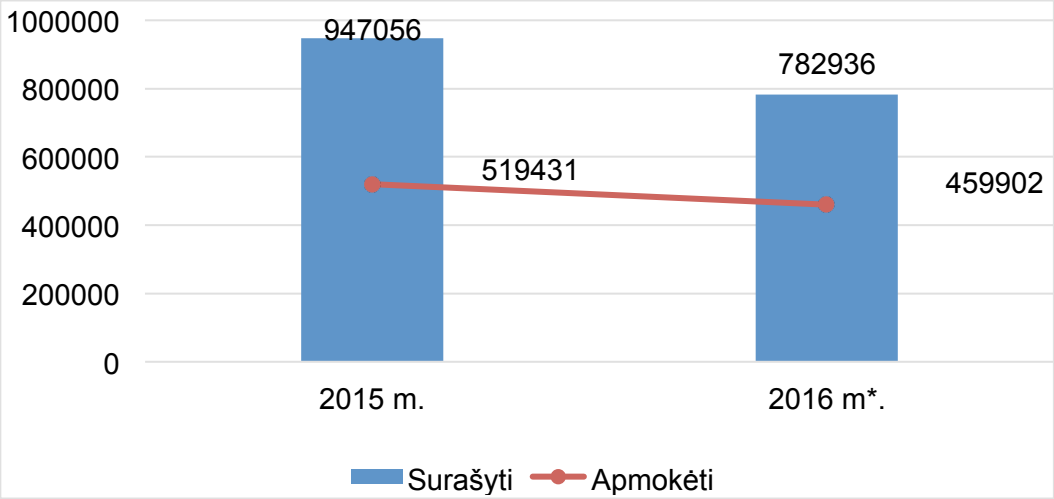

14 pav. Surašytų ir apmokėtų administracinių teisės pažeidimų protokolų vertės 2015–2016 m., Eur.

Vertinant 2016 m. surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičiaus kitimo dinamiką, pastebima, kad vasaros laikotarpiu pažeidėjų skaičius sumažėja – tuo metu ir viešojo transporto keleivių skaičius kur kas mažesnis (žr. 15 pav.). Metų pradžioje užfiksuotą sumažėjusį išrašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičių lėmė baudų valdymo ir išrašymo sistemos pakeitimai.

* 2016 m. pradžioje buvo pereinama prie naujos administracinių teisės pažeidimų registro sistemos, su kuria dirbti buvo apmokomi kontrolieriai. Be to, vyko naujos protokolų registro sistemos naudojimo bandymai, todėl ir užfiksuotas išrašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų skaičiaus sumažėjimas.

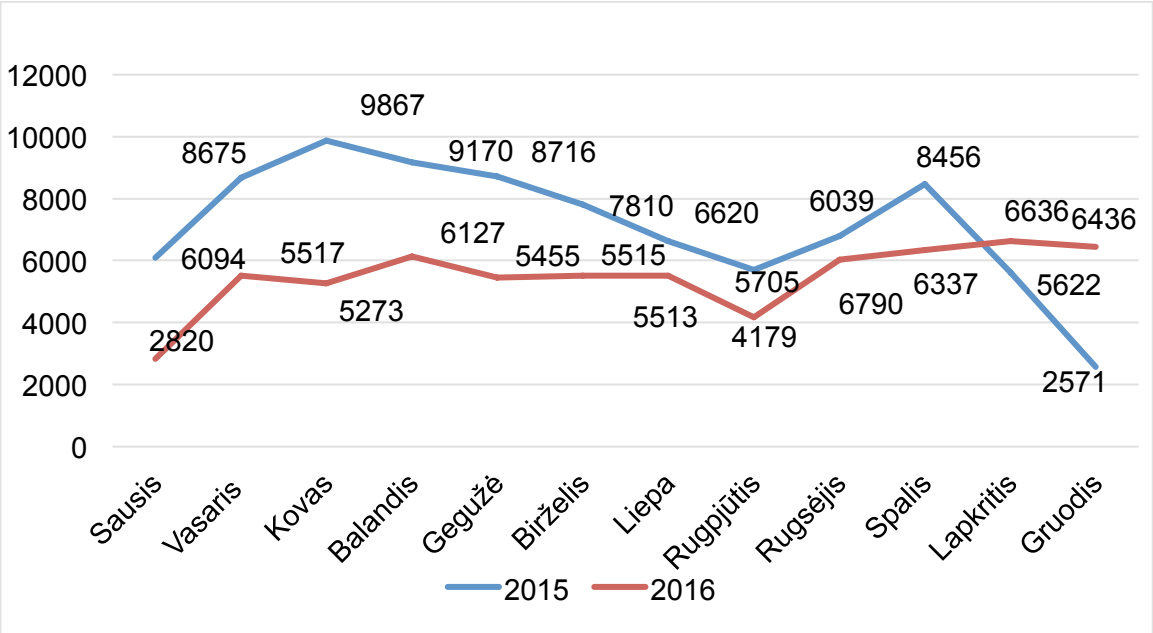

15 pav. 2015–2016 m. užfiksuotų pažeidėjų skaičius, vnt.

2016 m. vasarą, remiantis keleivių kontrolės darbuotojų surinktais duomenimis, buvo atliktas tyrimas. Tyrimo rezultatų pagrindu identifikuotos problematiškiausios stotelės bei maršrutai, kuriais dažniausiai naudojasi asocialūs asmenys. Remiantis gautais rezultatais, tokiems maršrutams skiriamas didesnis keleivių kontrolės dėmesys. Per praėjusių metų šešis mėnesius administracinėn atsakomybėn patraukti 8662 asocialūs asmenys (žr. 16 pav.).

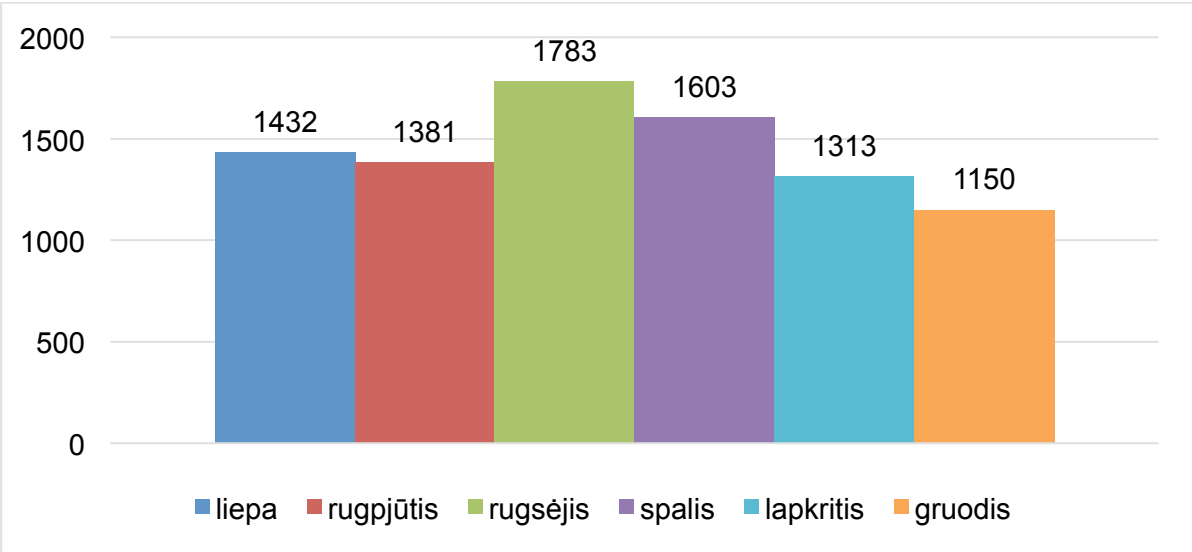

16 pav. 2016 m. liepos–gruodžio mėn. asocialiems asmenims surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai, vnt.

2016 m. pabaigoje keleivių ir parkavimo kontrolės darbuotojai pradėjo naudoti mobilias vaizdo kameras. Netrukus buvo pastebėta jų teikiama nauda – keleivių ir parkavimo kontrolės darbuotojai jaučiasi saugesni, tuo tarpu užtikrindami ir keleivių bei automobilių vairuotojų saugumą. Kamerų užfiksuota vaizdo medžiaga suteikia galimybę objektyviai įvertinti kilusias konfliktines situacijas, darbuotojų darbo metodus. Pasinaudojus šia video medžiaga, galima gerinti keleivių ir automobilių vairuotojų aptarnavimo kokybę. Įvertinus kamerų teikiamą naudą pastebėta, kad konfliktinių situacijų išvengti pavyksta kur kas dažniau, o skundų nagrinėjimas tapo efektyvesnis.

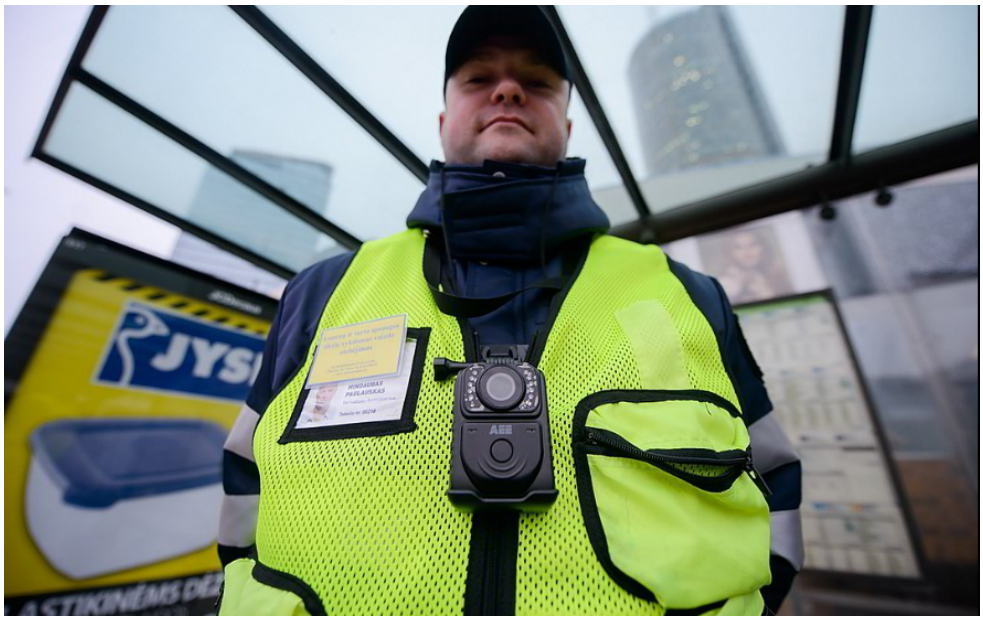

17 pav. Keleivių kontrolierius su kamera.

Viešojo transporto keleivių kontrolės darbuotojai taip pat aktyviai įsitraukia ir į įvairias socialines akcijas, kurios džiugina Vilniaus gyventojus ir svečius. Per didžiuosius šalčius, 2016 m. sausio mėn. arbata ir saldainiais pavaišinta apie 7 tūkst. keleivių. Tų pačių metų pavasarį viešojo transporto keleivės pradžiugintos tulpių žiedais. Tuo tarpu siekiant užtikrinti keleivių saugumą tamsiuoju paros metu, vėlyvą rudenį buvo išdalinta apie 5 tūkst. atšvaitų. Galiausiai, 2016 m. gruodį Vilniaus miesto viešojo transporto keleiviams buvo išdalinta keli tūkstančiai kalėdinių atvirukų.

18 pav. Įspūdžiai iš arbatos dalinimo akcijos 2016 m.

Bendravimas su klientais, viešojo transporto keleivių, vairuotojų informavimas

Liepos 21 d. Vilniaus geležinkelio stotyje duris atvėrė naujas Įmonės Klientų aptarnavimo centras. Abiejuose klientų aptarnavimo centruose per metus apsilankė beveik 90 tūkst. klientų (žr. 19 pav.). 30 proc. visų geležinkelio stotyje esančiame centre apsilankiusių klientų kreipėsi dėl e. bilieto, o 11 proc. – dėl viešojo transporto maršrutų ir tvarkaraščių. Tuo tarpu Gedimino pr. esančiame centre 68 proc. visų apsilankiusių klientų kreipėsi dėl e. bilieto ir tik 3 proc. – dėl viešojo transporto maršrutų ir tvarkaraščių. Bendra visų Klientų aptarnavimo centrų apyvarta 2016 m. siekė 760 tūks. Eur.

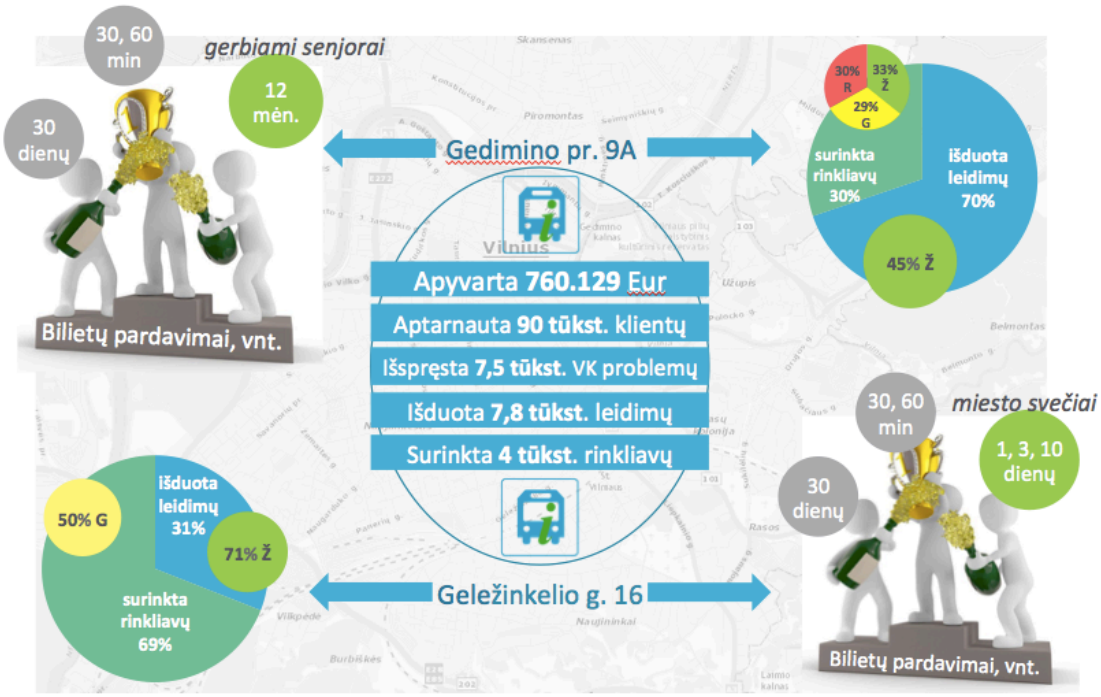

19 pav. Įmonės Klientų aptarnavimo centrų veiklos statistika, 2016 m.

Turimais duomenimis, geležinkelio stotyje esančiame Klientų aptarnavimo centre (žr. 20 pav.) kas mėnesį vidutiniškai apsilanko apie 2000 klientų, tarp kurių – beveik kas trečias (30 proc.) perėjo iš Gedimino pr. 9A įsikūrusio Klientų aptarnavimo centro. Kas antras (50 proc.) naujausiame Klientų aptarnavimo centre apsilankęs vilnietis ir miesto svečias į centro specialistus dažniausiai kreipėsi dėl informacijos apie viešojo transporto darbą, prašydamas konsultacijų dėl automobilių stovėjimo ir ieškodamas rūpimų problemų sprendimų.

20 pav. Vilniaus geležinkelio stotyje esantis Įmonės Klientų aptarnavimo centras.

Įmonės bendruoju el. paštu per metus gauta 6,5 tūkst. elektroninių laiškų. Pusė (49 proc.) visų užklausų pateikta dėl e. bilieto, 22 proc. – su įmonės veiklos vykdymu susiję klausimai (informaciniai laiškai, įvairaus pobūdžio dokumentai ir pan.), 15 proc. – dėl mobilios programėlės m. Ticket. Likę 17 proc. užklausų susiję su klausimais dėl viešojo transporto kontrolės, viešojo transporto maršrutų ir tvarkaraščių, transporto priemonių ir vairuotojų.

2016 m. atsakyta į daugiau nei 25 tūkst. užklausų telefonu, iš jų 77 proc. atsakė skambučių centro specialistai, o likusius 23 proc. – Įmonės klientų aptarnavimo ir kiti specialistai. Tai – daugiau nei 1400 valandų konsultacijų ir informacijos pateikimo. Vidutinė vieno pokalbio trukmė – 3 min.

46 proc. visų užklausų telefonu buvo dėl mokamo automobilių stovėjimo (žr. 21 pav.), kas trečia (36 proc.) – dėl viešojo transporto bilietų (žr. 32 pav.).

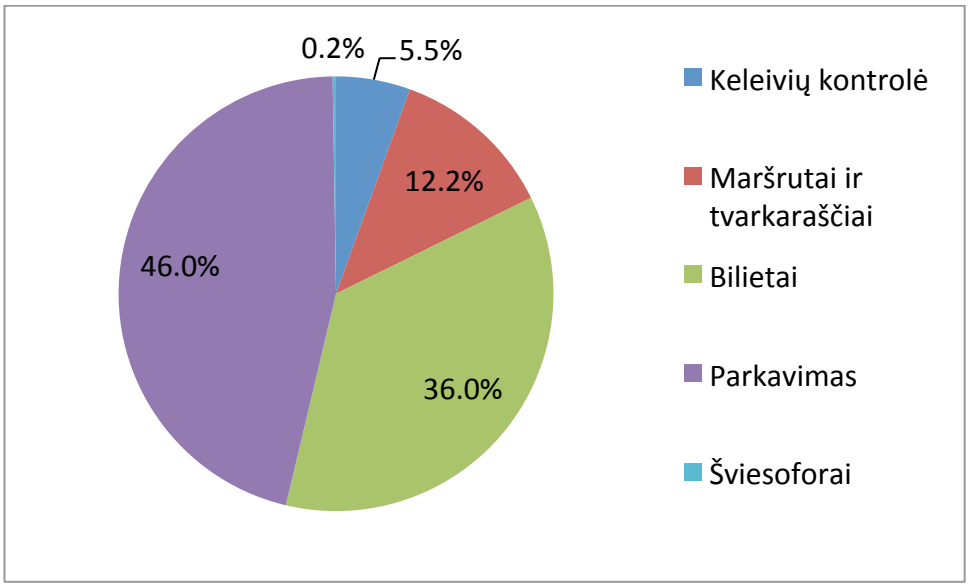

21 pav. Skambučių centro atsakytų skambučių turinio struktūra 2016 m., proc.

Įmonės Eismo valdymo centro specialistai išnagrinėjo ir atsakė į 57 eismo dalyvių (vairuotojų, pėsčiųjų) užklausas. Taip pat užregistruoti ir perduoti 37 pranešimai apie gedimus VĮ „Vilniaus regiono keliai“ eksploatuojamose sankryžose Molėtų pl.

Per 2016 m. Įmonės specialistai iš viso atsakė į 6500 elektroninių laiškų (žr. 22 pav.), pusė kurių (49 proc.) – dėl elektroninio bilieto veikimo. Gerokai mažesnę atsakymų dalį sudarė laiškai dėl mobiliosios programėlės m.Ticket veikimo (12 proc.), viešojo transporto priemonių tvarkos, vėlavimų ir vairuotojų elgesio (7 proc.), o taip pat – dėl viešojo transporto keleivių kontrolės bei viešojo transporto maršrutų ir tvarkaraščių – po 5 proc.

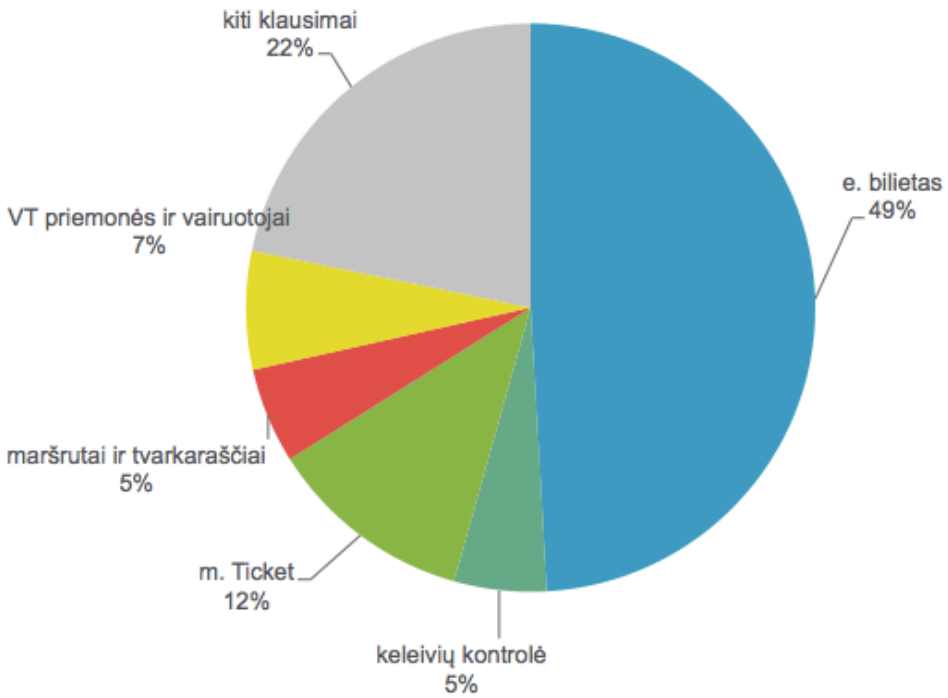

22 pav. Įmonės specialistų atsakytų elektroninių laiškų struktūra.

Siekiant užtikrinti tik pačią geriausią klientų patirtį ir didinti Įmonės teikiamų paslaugų žinomumą išlaikomas Įmonės įvaizdžio vientisumas, pasitelkiant atpažįstamus grafinio dizaino elementus. Klientai skatinami atpažinti Įmonę pagal jos teikiamas paslaugas – apsilankyti Vilniaus geležinkelio stotyje įsikūrusiame Įmonės Klientų aptarnavimo centre klientai kviečiami aiškiomis nuorodomis (žr. 23 pav.), atkreipiant dėmesį į jiems svarbias paslaugas.

23 pav. Nuoroda į Vilniaus geležinkelio stotyje esantį Įmonės Klientų aptarnavimo centrą.

Tiek viešojo transporto keleiviai, tiek ir vairuotojai bei kiti Vilniaus miesto gyventojai ir svečiai per 2016 m. apie jiems svarbius pokyčius buvo informuojami pasitelkiant įvairius kanalus. 2016 m. aktualią informaciją pradėta transliuoti per viešajame transporte esančius ekranus, kurių yra 240 vnt. Iš viso per metus išleista 12 skirtingų įrašų (žr. 24 pav.).

24 pav. Vaizdo įrašas apie keleivių saugumą viešojo transporto stotelėse.

Nuo 2016 m. kovo mėn. viešojo transporto stotelėse atsirado QR kodai (žr. 25 pav.), kuriuos nuskaičius išmaniuoju telefonu galima pasitikrinti viešojo transporto atvykimą į esamą stotelę tikruoju laiku. Iš viso QR kodai yra 1300 viešojo transporto stotelių. Švieslentė telefone pasiekiama ir per m.stops.lt mobiliąją svetainę.

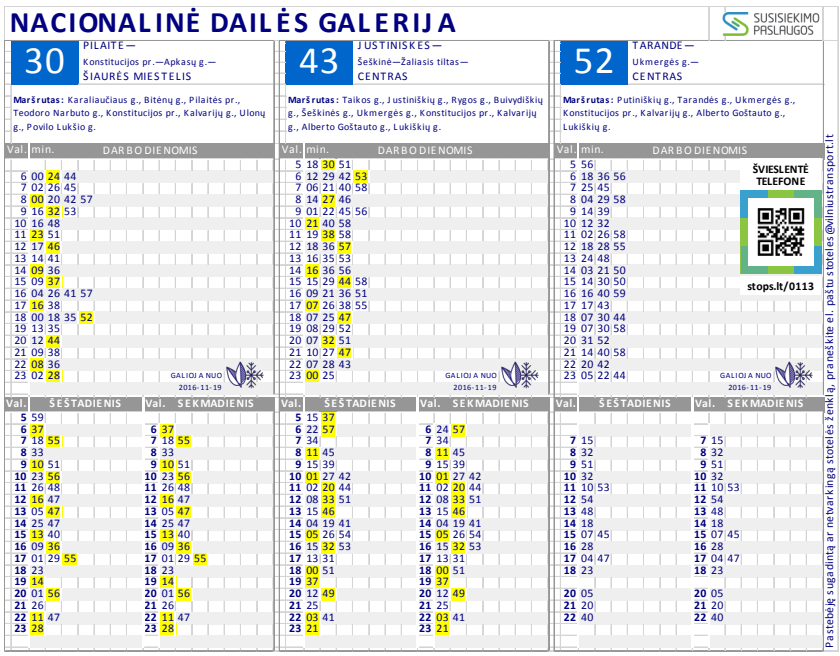

25 pav. QR kodo maršrutų tvarkaraštyje vizualizacija.

2016 m. Įmonė sustiprino tiesioginį bendravimą su klientais, pasitelkiant socialinius tinklus. Per praėjusius metus Įmonė iš viso paskelbė daugiau nei 500 skirtingų įrašų (žr. 26 pav.), temomis apie viešojo transporto, eismo pokyčius, parkavimo, dviračių infrastruktūros gerinimo naujienas. Visais įrašais pasiekta beveik 179 tūkst. žmonių. Įmonės paskyra išnaudota ir edukaciniais tikslais, šviečiant keleivius apie kultūringą elgesį viešajame transporte, skatinant alternatyvius kelionių būdus. 2016 m. pabaigos duomenimis, Įmonės „Facebook“ paskyros sekėjų skaičius siekė 4452, arba 76,53 proc. daugiau nei 2015 m. pabaigoje.

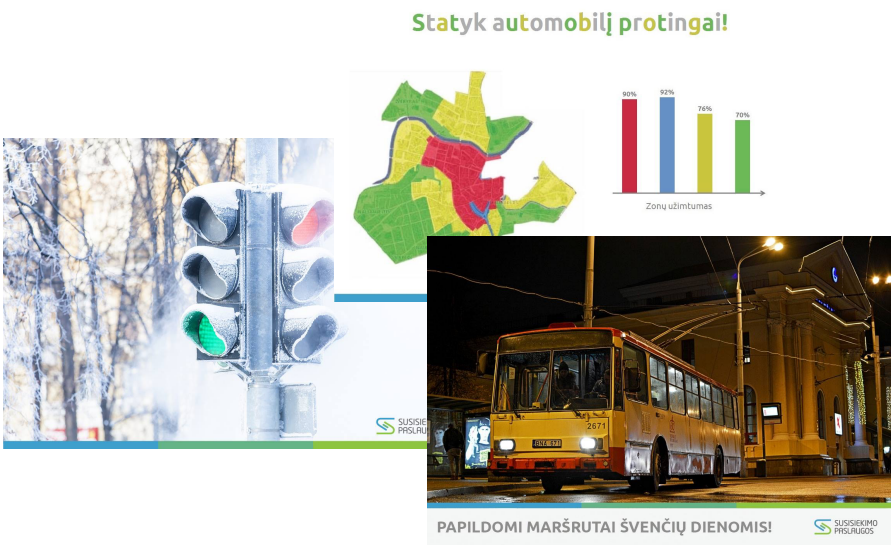

26 pav. Įmonės „Facebook“ paskyroje naudota vizualinė informacija.

2016 m. glaudžiai bendradarbiauta ir su žiniasklaidos atstovais. Per visus metus išplatinta daugiau nei 120 pranešimų žiniasklaidai (žr. 27 pav.) apie viešojo transporto pakeitimus, eismo valdymą, šviesoforų programų pokyčius, o taip pat – apie pokyčius parkavimo politikoje, su dviračių eismu susijusias naujienas.

Taip pat suderinta daugiau nei 70 interviu su įvairiais Įmonės specialistais, surengta ir sudalyvauta 4 konferencijose ir nacionalinio masto renginiuose, atsakyta į daugiau nei 100 žurnalistų užklausų. Visos šios priemonės užtikrino plačią informacijos apie Įmonės įgyvendinamas veiklas sklaidą.

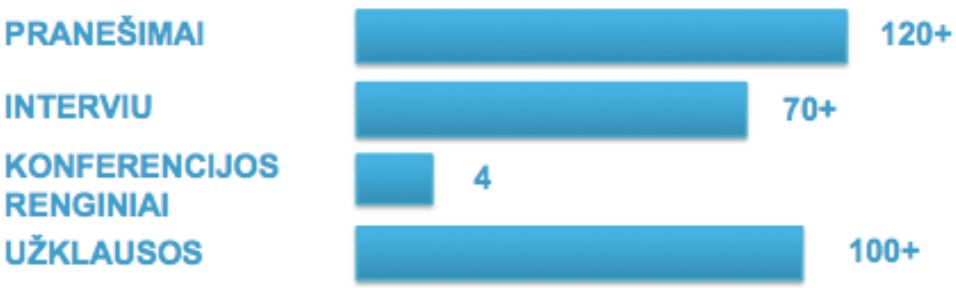

27 pav. Viešosios informacijos sklaida, 2016 m.

Veiklos planai ir prognozės

Įmonė kryptingai ir nuosekliai siekia teikti tik kokybiškas, tarptautinius standartus atitinkančias viešojo transporto paslaugas, skatinant gyventojus ir miesto svečius dažniau naudotis keleiviniu transportu.

Remiantis aiškiu ir konkrečiu Įmonės viešojo transporto plėtros planu, kartu su Vilniaus miesto savivaldybe ir vežėjais numatoma siekti užsibrėžtų tikslų ir gerinti viešojo transporto paslaugos kokybę. 2017 m. planuojama įgyvendinti šiuos viešojo transporto uždavinius:

- **Viešojo transporto parko atnaujinimas.** Planuojama, kad 2017 m. pagrindinis Vilniaus miesto vežėjas – UAB „Vilniaus viešasis transportas“ – įsigys 150 naujų autobusų. Tikimasi, kad šiais metais į sostinės gatves išvažiuos ir beveik 100 naujų autobusų, kuriuos pristatys vežėjų parinkimo konkurso nugalėtojas. Taip pat VMS per ateinančius dvejus metus iš ES struktūrinių fondų lėšų ketina įsigyti ir apie 40 naujų troleibusų;
- **Prioriteto viešajam transportui suteikimas miesto gatvėse.** Įvertinus tik viešajam transportui skirtų eismo juostų įrengimo poreikį, planuojamas A juostų įrengimas pagal nustatytą prioritetinę eilę.
- **Stotelių infrastruktūros gerinimas.** 2017 m. II ketv. planuojama paskelbti konkursą naujų paviljonų ir suoliukų įrengimui, esamų ir naujų priežiūrai. Planuojama įrengti naujus paviljonus (47 vnt.), suolus (22 vnt.), suremontuoti esamus (paviljonų – 14 vnt. suolų – 31 vnt.), naujas viešojo transporto švieslentes (20 vnt.) stotelėse. 2017 m. II ketv. planuojama įrengti 20 vnt. stotelių su papildomomis apsaugos priemonėmis (apsauginiai stulpeliai, apsauginių atitvarų sistemos, specialus ženklinimas (geltona linija), informuojantis keleivius, kur stovėti laukiant autobuso stotelėje ir pan.);
- **Viešojo transporto eismo valdymo gerinimas.** 2017 m. IV ketv. Numatomas viešojo transporto eismo valdymo dispečerinės sukūrimas, vykdyti nuolatinės vežėjų kontrolės funkcijas;
- **Internetinio tinklalapio www.vilniustransport.lt atnaujinimas:** internetinis tinklalapis bus atnaujintas iki 2017 m. pabaigos. Tinklalapio dizainas bus visapusiškai atnaujintas, išplėstos funkcionalumos galimybės. Taip pat bus užtikrintas tinkamas vieningos savitarnos svetainės veikimas, palaikoma moderni viešojo transporto maršrutų paieška;
- **Elektroninio bilieto sistemos projektavimas:** per 2017 m. bus siekiama sukurti naują, patogesnę ir lankstesnę elektroninio bilieto sistemą. Tikimasi, kad jai sėkmingai startavus, kelionės viešuoju transportu išpopuliarės;

- **m.Transport sistemos atnaujinimas:** 2017 m. bus atnaujinamos mobiliosios programėlės m.Parking ir m.Ticket: bus įdiegtos naujos atsiskaitymo už paslaugas galimybės, programėlės taps patogesnės naudoti;
- **Naujų vežėjų įtraukimas į vieningą viešojo transporto sistemą:** per 2017 m. ketinama pasiruošti ir įgyvendinti naujų vežėjų įtraukimo į Vilniaus miesto viešojo transporto sistemą darbus. Jie apims elektroninio bilieto įrangos montavimą, naujų autobusų dizaino kūrimą, vežėjų kontrolės palaikymą;
- **Neįgaliųjų informavimo gerinimas:** 2017 m. bus įsigyta ir transporto priemonėse įdiegta speciali įranga, negalią turintiems keleiviams pranešanti apie atvykstantį viešąjį transportą;
- **Viešojo transporto švieslenčių plėtra:** 2017 m. planuojama įsigyti ir įrengti bent 20 vnt. naujų švieslenčių viešojo transporto stotelėse;
- **Duomenų atvėrimas Vilniaus gyventojams:** 2017 m. bus tęsiami duomenų, kuriuos administruoja Įmonė ir kuriuos galima atverti, atvėrimo visuomenei darbai;
- **Palaikoma išmani integracija:** Įmonė tęs bendradarbiavimą su „Trafi“, „Waze“, „Google“, mobiliojo ryšio operatoriais, siekiant užtikrinti tinkamą turimų duomenų integraciją;
- **Dokumentų valdymo sistemos diegimas:** per 2017 m. Įmonėje planuojama įdiegti dokumentų valdymo sistemą, pasitelkiant kurią siekiama optimizuoti dokumentacijos ir projektų valdymo procesus, padidinti atliekamų darbų efektyvumą;
- **Aplinkos gerinimas:** 2017 m. bus įgyvendinami darbų optimizavimo procesai, supaprastinama veikla, gerinamos darbo sąlygos, stabilizuojama Įmonės turimų sistemų veikla;
- **Kiti projektai:** kartu su VMS Miesto ūkio ir transporto departamentu įrengti „Kiss and Ride“ sustojimo vietas šalia 16 ugdymo įstaigų. Skatinant naudotis viešuoju transportu bei sumažinti individualaus transporto srautus centrinėje miesto dalyje 2017 m. vasarą ketinama įrengti 3 pilotines „Park and Ride“ aikšteles. Taip pat bus tęsiamas darbas tarptautiniuose projektuose (InnovaSUMP, CYCLEWALK Mode – red. past.) ir dalyvavimas tarptautinių organizacijų (EMTA – red. past.) veikloje.
-

Galimi rizikos veiksniai planų įgyvendinimui

- Konkursų eigos vilkinimas, apskundimas;
- Veiklos priklausomybė nuo politinių sprendimų;
- Neužtikrinamas būtinasis valdomų sistemų finansavimas iš Vilniaus miesto biudžeto.

VIETINĖS RINKLIAVOS IR AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ ADMINISTRAVIMAS

Vietinė rinkliava

Vietinė rinkliava už naudojimąsi mokamomis automobilių stovėjimo vietomis 2016 m. buvo renkama 8768 bendro naudojimo automobilių stovėjimo vietose ir, pagal sudarytas sutartis su juridiniais asmenimis, 876 rezervuotose automobilių stovėjimo vietose. Remiantis LR Rinkliavų įstatyme numatytomis išlygomis valstybinėms institucijoms ir įstaigoms, taip pat – ir VMS tarybos sprendimu nustatytomis rinkliavos lengvatomis ambasadoms ir konsulatams, prie šių įstaigų netaikant rinkliavos buvo naudojamasi 757 rezervuotomis automobilių stovėjimo vietomis. Iš viso gatvėse ir bendro naudojimo aikštelėse Įmonė 2016 m. administravo 10401 stovėjimo vietą. 2016 m. naujai apmokestintos 1317 automobilių stovėjimo vietų Naugarduko, Smolensko, Statybininkų, Birželio 23–iosios, T. Ševčenkos, Žvejų, Mindaugo, Kauno, Raugyklos, Palangos, A. Vivulskio, Vytenio, Šaltinių, Krokuvos, Muitinės g. Kaip keitėsi mokamų bendro naudojimo automobilių stovėjimo vietų skaičius nuo 2013 m. iki 2016 m. pavaizduota 28 pav.:

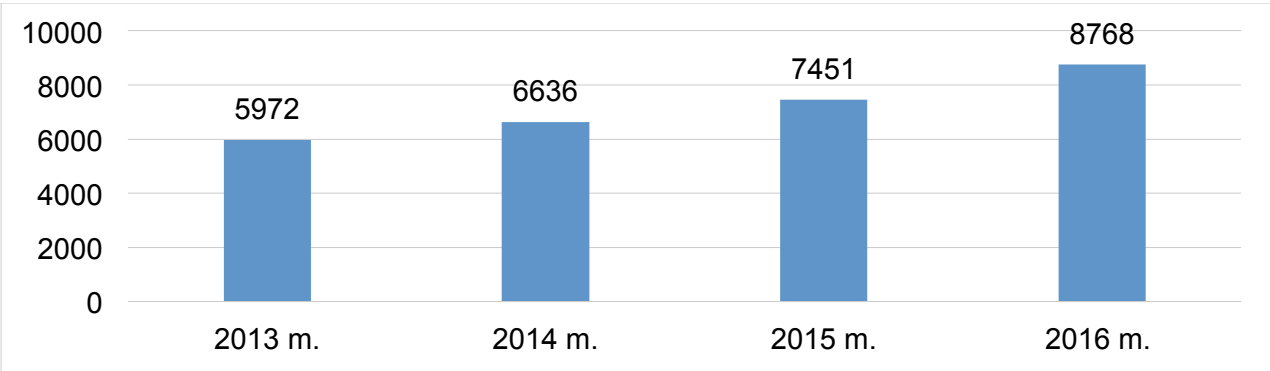

28 pav. Mokamų bendro naudojimo automobilių stovėjimo vietų skaičius 2013–2016 m., vnt.

Vietinės rinkliavos rinkimo būdai ir surinkimo rezultatai

Optimizuojant Įmonės veiklą ir siekiant užsibrėžto tikslo – kelti teikiamų parkavimo paslaugų kokybę, pasiūlant patogių mokėjimo už automobilių statymą būdų buvo papildytas elektroninių prekybos paslaugų teikimo sąrašas – elektroniniu būdu pradėta išduoti elektroninius gyventojų parkavimo leidimus. Iki šiol norint gauti leidimą automobiliui statyti, prašymą užpildyti būdavo galima tik apsilankius Įmonės klientų aptarnavimo centruose, turėti deklaruotą gyvenamąją vietą patvirtinantį dokumentą, automobilio registracijos liudijimą bei vairuotojo pažymėjimą. Nuo šiol užtenka užpildyti prašymą www.parking.lt sistemoje. Gyventojas identifikuojamas per Centrinį elektroninių paslaugų portalą „Elektroniniai valdžios vartai“ – automatiškai nustatoma jo deklaruota gyvenamoji vieta (pagal VĮ „Registrų centras“ duomenis – red. past.) ir teisė vairuoti (pagal VĮ „Regitra“ duomenis –

red. past.), pareiškėjas įveda savo kontaktinius duomenis, automobilio valstybinį numerį ir pateikia prašymą leidimui gauti. Patikrinus gautus duomenis, jeigu prašantysis atitinka visus reikalavimus, prašymas patvirtinamas ir išsiunčiama elektroninės bankininkystės nuoroda rinkliavos apmokėjimui. Gauti leidimą gyventojui vidutiniškai užtrukdavo iki dešimties minučių, neįskaičiuojant kelionės laiko iki artimiausio klientų aptarnavimo centro ir reikalingų dokumentų surinkimo. Todėl tikimasi, kad elektroninių leidimų išdavimas sutrumpės iki 5 minučių.

Gerinant vairuotojų informavimą prie visose rinkliavos zonose esančių kelio ženklų buvo įrengtos informacinės lentelės, nurodančios rinkliavos zoną. Taip pat buvo plečiamas ir informacinių mobiliosios programėlės m.Parking stendų įrengimas. Patogesniu atsiskaitymo būdu – per m.Parking sistemą – buvo surinkta daugiau pajamų nei grynaisiais pinigais į bilietų automatus (žr. 29 pav.).

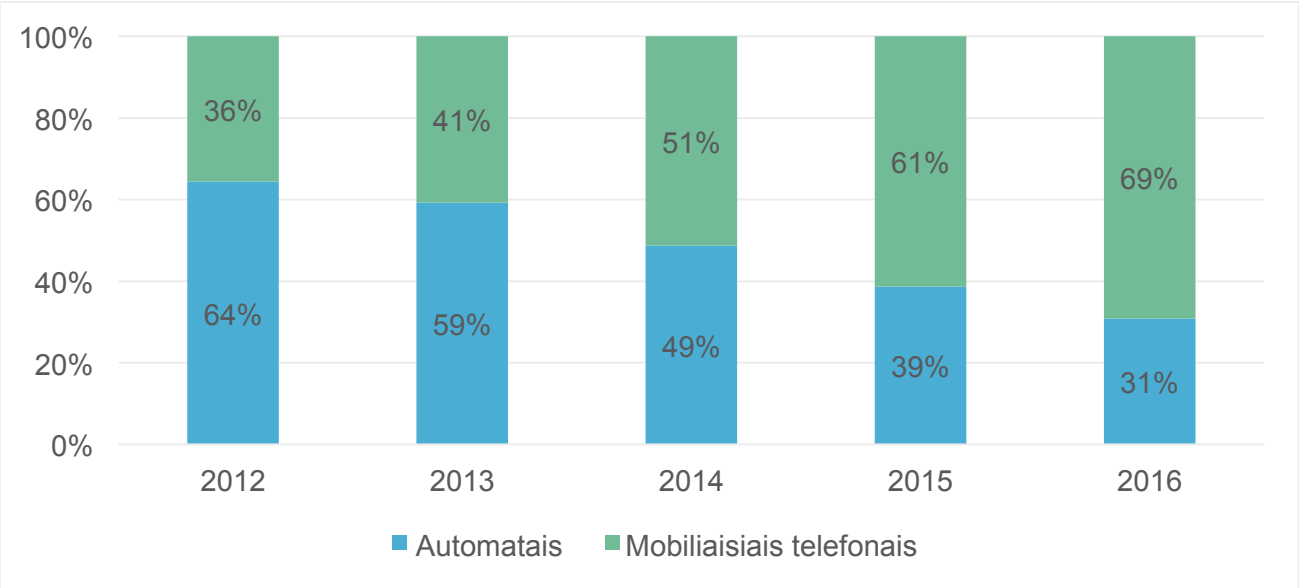

29 pav. Rinkliavos pajamų pasiskirstymas pagal mokėjimo būdus 2010–2016 m., proc.

Vertinant rinkliavos surinkimą mobiliaisiais įrenginiais per 2016 m. pastebėta, kad didinant vairuotojų informavimą gatvėse apie galimybę atsiskaityti per m.Parking sistemą, rinkliavos surinkimas mobiliaisiais įrenginiais 2016 m. padidėjo 8 proc., palyginti su 2015 m. Tuo tarpu vertinant visą vietinės rinkliavos surinkimą pagal atskirus rinkliavos surinkimo būdus, vietinės rinkliavos surinkimas mobiliaisiais įrenginiais nuo 52 proc. 2015 m. išaugo iki 55 proc. 2016 m. (žr. 30 pav.) – daugiau nei pusė vietinės rinkliavos už automobilių stovėjimą buvo sumokėta per mobiliuosius įrenginius.

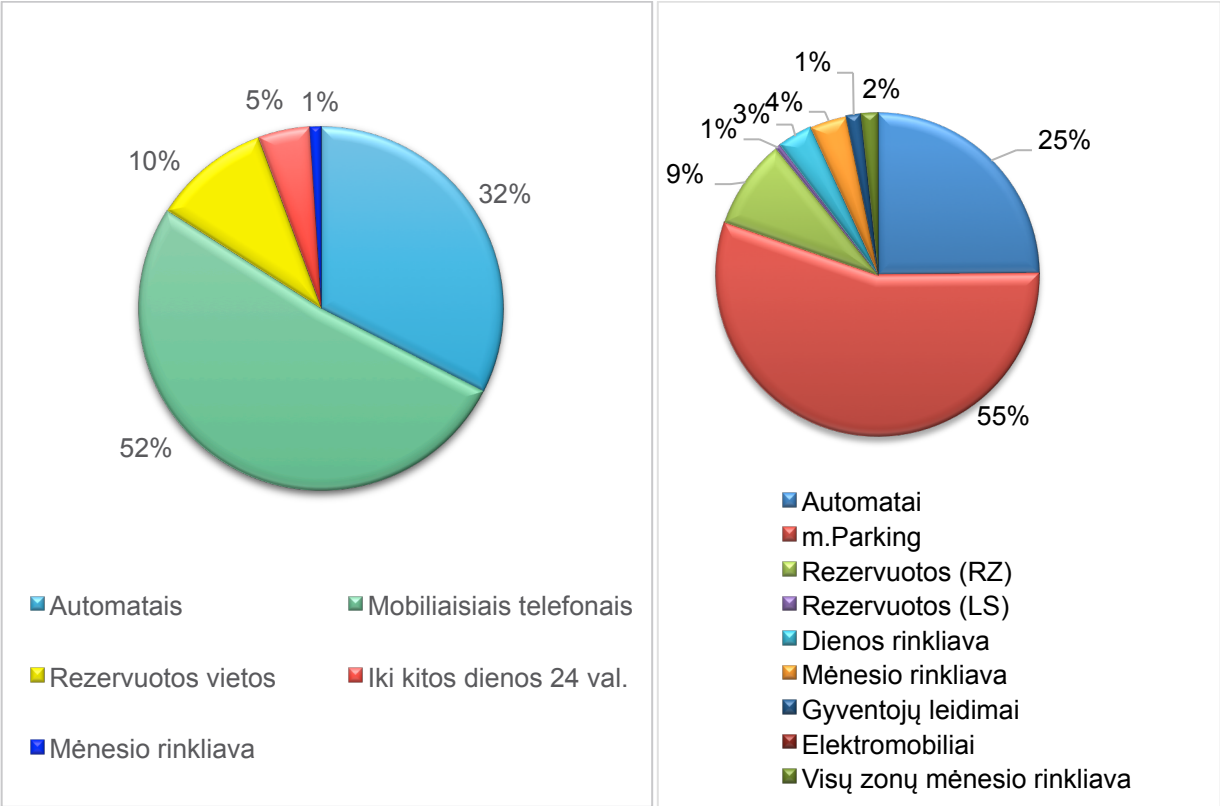

30 pav. Vietinės rinkliavos sumokėjimo pasiskirstymas pagal surinkimo būdus 2015–2016 m., proc.

Vidutiniškai apie 3 proc. rinkliavos surenkama, ją vairuotojams sumokant per 72 val. nuo pranešimo apie nesumokėtą vietinę rinkliavą išrašymo dienos pabaigos, t. y. kai rinkliava sumokama ne iš karto, o gavus pranešimą apie rinkliavos mokėjimo pažeidimą. Šia galimybe pernai pasinaudojo 56 proc. vairuotojų, mokamose stovėjimo vietose pastatę savo automobilius, bet iškart neapmokėję jo stovėjimo. 10 proc. visos surinktos rinkliavos sudaro rinkliava, sumokama juridinių asmenų už naudojimąsi 876 rezervuotomis automobilių stovėjimo vietomis ir trumpalaikio rezervavimo vietomis.

Įmonė, pasiūlydama vairuotojams įvairius rinkliavos mokėjimo būdus, vietinės rinkliavos 2013–2016 m. laikotarpiu surinko už daugiau nei 25 mln. Eur (žr. 31 pav.):

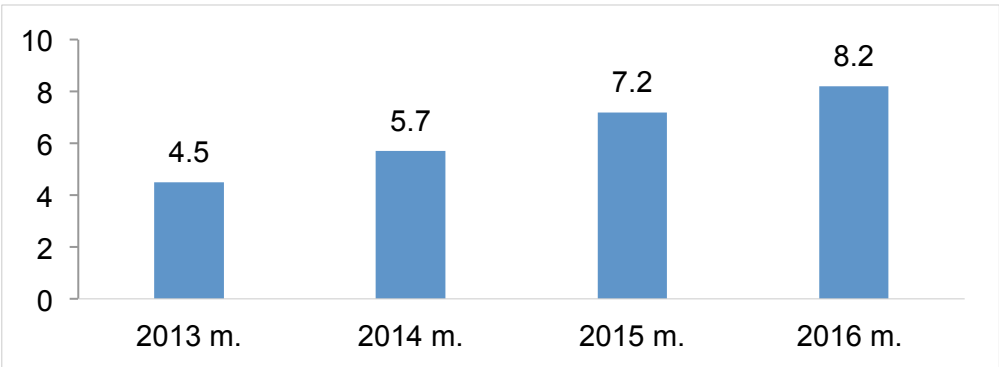

31 pav. Vietinės rinkliavos surinkimas 2013–2016 m., mln. Eur.

Vietinės rinkliavos mokėjimo tvarkos užtikrinimas

Didėjantiems rinkliavos surinkimo rezultatams įtakos turėjo išaugęs vietinės rinkliavos mokėjimo kontrolės efektyvumas. Kontrolės funkcijas pavesta atlikti keturiolikai Įmonės parkavimo kontrolierių, kurie yra nuolat apmokomi ir instruktuojami apie galiojančias tvarkas. 2016 m. Įmonės parkavimo kontrolieriai užfiksavo virš 100 tūkst. galimų vietinės rinkliavos mokėjimo tvarkos ir Kelių eismo taisyklėse nustatytos automobilių statymo tvarkos pažeidimų (žr. 32 pav.). Nors dėl šių priežasčių kontrolės rezultatai, palyginti su 2015 m. (98 tūkst. pažeidimų), ne itin pakito, tai tik įrodo, kad Įmonei pavyko ir toliau išlaikyti aukštą kontrolės veiklos efektyvumo lygį.

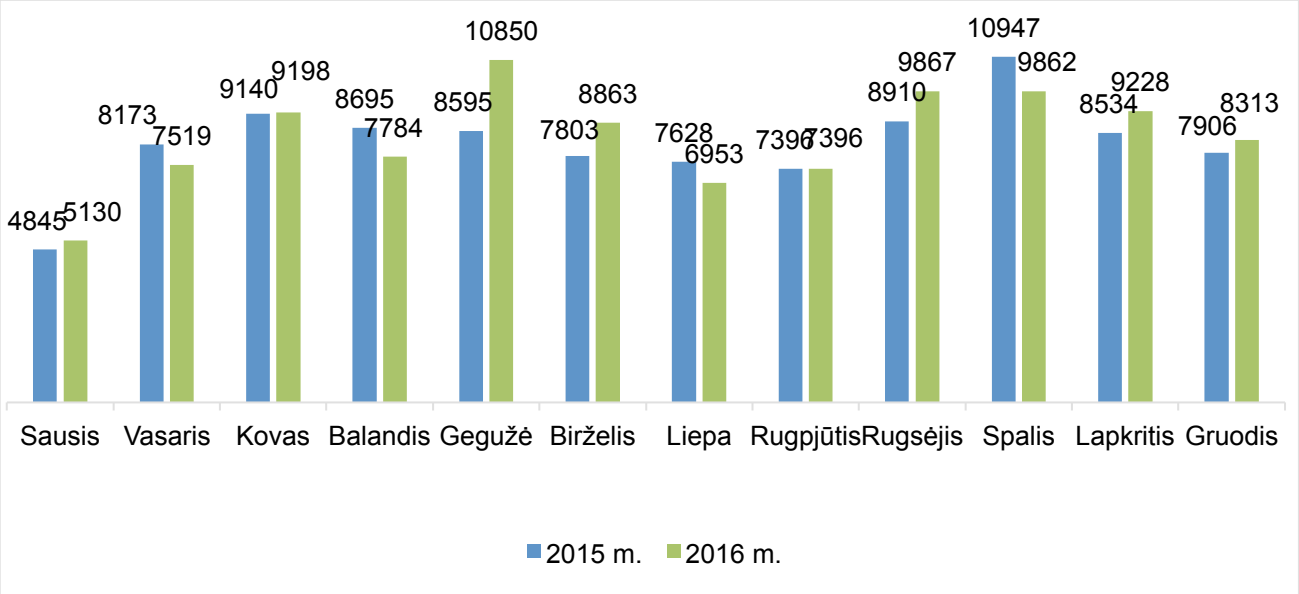

32 pav. Vietinės rinkliavos mokėjimo tvarkos ir Kelių eismo taisyklių pažeidimų dinamika 2015–2016 m., vnt.

Automobilių statymas Įmonės eksploatuojamose aikštelėse

Įmonė eksploatuoja 262 stovėjimo vietų požeminę automobilių stovėjimo aikštelę Gedimino pr. 9A, 112 stovėjimo vietų daugiaaukštę automobilių stovėjimo aikštelę Tilto g. 14 ir 104 stovėjimo vietų aikštelę T. Kosciuškos g. 1A, Vilniuje – iš viso turimos 478 stovėjimo vietos. 2016 m. iš stovėjimo aikštelių surinkta 704,5 tūkst. Eur pajamų, ir tai yra 10,1 proc. daugiau nei 2015 m. (žr. 33 pav.):

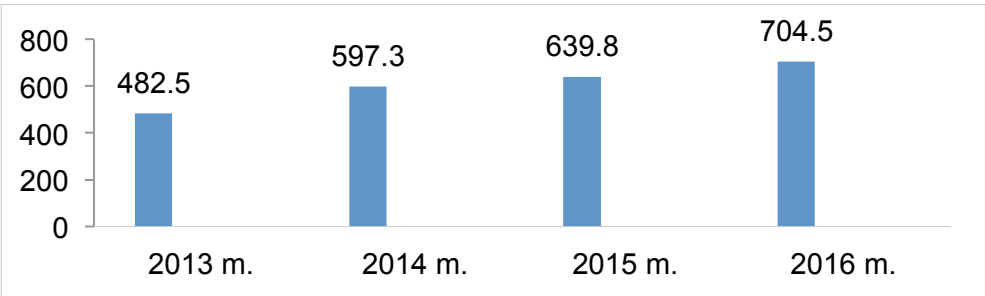

33 pav. Pajamos iš Įmonės eksploatuojamų stovėjimo aikštelių 2013–2016 m., tūkst. Eur.

2016 m. rugpjūčio mėn. požeminėje automobilių stovėjimo aikštelėje Gedimino pr. ir antžeminėje daugiaaukštėje aikštelėje Tilto g. įrengtos elektromobilių įkrovimo stotelės. Kiekvienoje jų vienu metu gali krautis po dvi elektrines transporto priemones, ir tai daryti nemokamai – tereikia sumokėti už parkavimo laiką. Stovėjimo aikštelėse esančiose įkrovimo stotelėse yra įrengta „Type 2“ jungtis – tai kintamos srovės įkrovos punktas. Naudojant šį standartą galima įkrauti daugelio Europos, JAV ir Japonijos gamintojų Europos rinkai gaminamus elektromobilius.

Automobilių stovėjimo aikštelių paslaugos teikimas

Siekiant teikti privačių automobilių stovėjimo aikštelių turėtojams (valdytojams) aikštelių administravimo paslaugą 2016 m. gruodžio 7 d. Tarybos sprendimu Nr. 1-735 patvirtinta Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ teikiamos automobilių stovėjimo aikštelių administravimo paslaugos įkainio apskaičiavimo metodika. Ji nustato SĮ „Susisiekimo paslaugos“ teikiamos automobilių stovėjimo aikštelių administravimo paslaugos įkainio apskaičiavimą, paslaugos turinį ir įkainio nustatymą paslaugos pirkėjams. Tokiu atveju Įmonė gali konkuruoti rinkos sąlygomis su privačiais tokios paslaugos teikėjais, dalyvauti konkursuose.

Automobilių stovėjimo politikos patvirtinimas

Remiantis užsienio šalių rekomendacijomis ir patirtimi tais atvejais, kai atskirose gatvėse ar teritorijose fiksuojamas didesnis kaip 85 proc. automobilių stovėjimo vietų užimtumas, turi būti inicijuojamas vietinės rinkliavos dydžių koregavimas. Ši nuostata įtvirtinta ir VMS tarybos 2015 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. 1–281, kai ne rečiau kaip kartą per metus atlikti stovėjimo vietų užimtumo analizę. Stovėjimo vietų užimtumo analizė rinkliava apmokestintose vietose buvo vykdoma 2016 m. balandžio – gegužės mėnesiais (žr. 34 pav.).

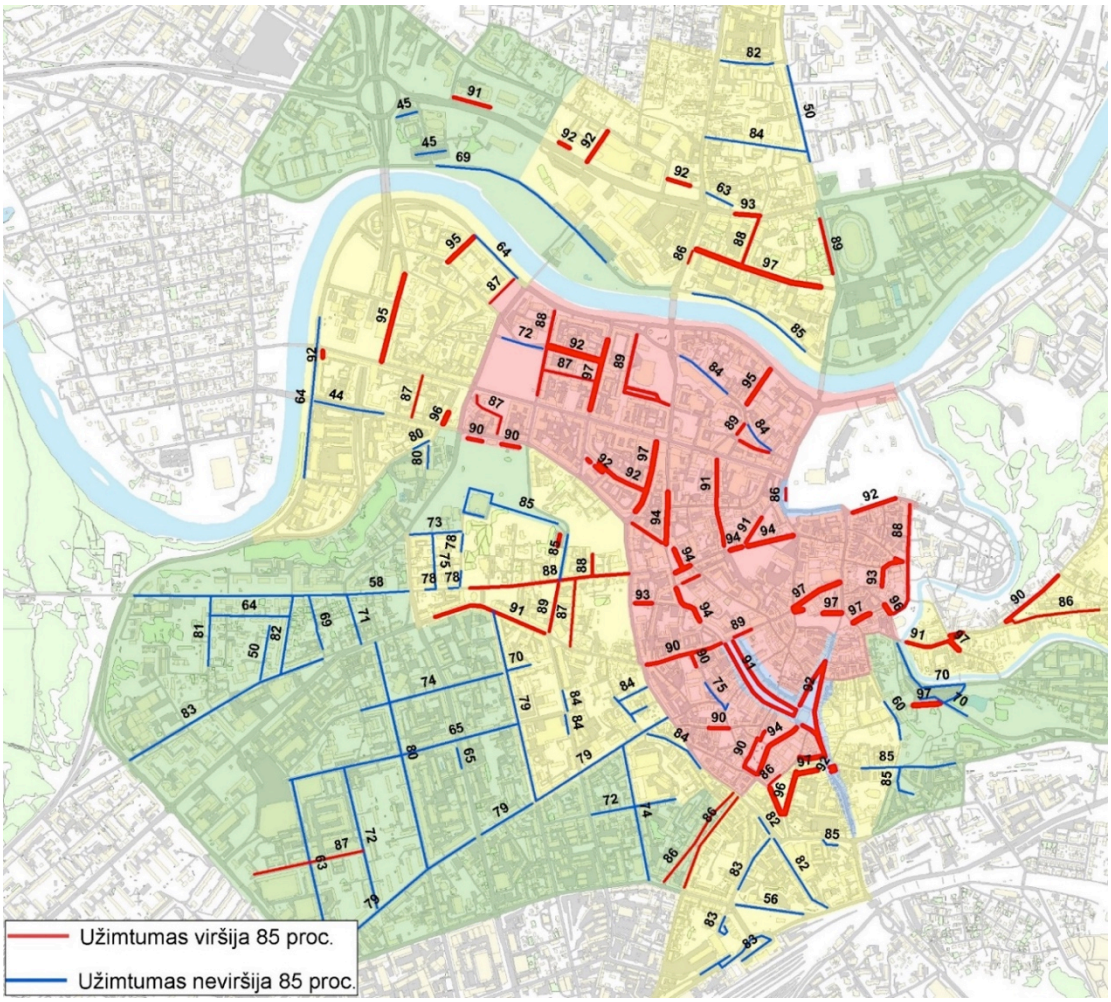

34 pav. Vidutinis stovėjimo vietų užimtumas piko metu, 2016 m. balandžio–gegužės mėn., proc.

Remiantis tyrimo rezultatais buvo inicijuotas vietinės rinkliavos dydžių koregavimas, siūlant pakeisti dviejų zonų tarifus: mėlynojoje zonoje vietoj 1,8 Eur už 1 val. stovėjimą – į 2,5 Eur už 1 val. stovėjimą, o raudonojoje zonoje vietoj 0,9 Eur už 1 val. stovėjimą pakeisti į 1,5 Eur už 1 val. stovėjimą. Taip pat siūlyta praplėsti mėlynosios zonos ribas, į zoną įtraukiant B. Radvilaitės, Islandijos, Vilniaus, Liejyklos, Totorių, L.St.–Gucevičiaus g., S. Daukanto a., Pilies, Šv. Jono, Dominikonų, Benediktinių, Labdarių gatves.

Rinkliavos zonų žymėjimas kelio ženkluose

Atsižvelgiant į vairuotojams kylančias problemas ir būtinybę pagerinti mokėjimo už automobilių stovėjimą sąlygas 2016 m. buvo baigtos įrengti rinkliavos zoną nurodančios lentelės – užbaigtas žaliosios zonos žymėjimas. Per 2015–2016 m. šios lentelės įrengtos visose rinkliavos zonose (žr. 35 pav.). Vairuotojai neretai atsidurdavo kebliose situacijose, kai būdavo neaišku dėl rinkliavos zonų galiojimo ir sumokama už stovėjimą ne toje rinkliavos zonoje, kurioje stovima. Taip pat būdavo ilgai ieškoma rinkliavos zonos informacijos, todėl buvo būtina rasti geresnio klientų informavimo sprendimą. Informacinių lentelių įrengimas buvo suderintas su VMS administracijos Miesto ūkio ir

transporto departamentu ir Vilniaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos valdyba.

35 pav. Atnaujintas rinkliavos zonų žymėjimas kelio ženkluose.

Vairuotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimas

Įmonės užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2016 m. gegužės 25 d. – birželio 3 d. atliko vairuotojų, mokančių vietinę rinkliavą už automobilių stovėjimą apmokestintose gatvėse, tyrimą. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kaip vairuotojai vertina vietine rinkliava apmokestintą automobilių stovėjimą. Tyrimo metu buvo apklausti 1009 respondentai – vairuotojai, besinaudojantys vietine rinkliava apmokestintomis stovėjimo vietomis.

Tyrimo rezultatai:

- Didžioji dalis (65 proc.) respondentų savo transporto priemonę mokamose stovėjimo vietose stato bent kartą per savaitę: 19 proc. – kiekvieną dieną, 17 proc. – kartą per savaitę, 29 proc. – kelis kartus per savaitę;
- Trečdalis (35 proc.) respondentų automobilį mokamose stovėjimo vietose stato rečiau kaip kartą per savaitę;
- Du iš trijų (66 proc.) respondentų automobilio stovėjimo vietą dažniau renkasi atsižvelgdami į atstumą nuo stovėjimo vietos iki kelionės tikslo. 28 proc. apklaustų vairuotojų dažniau atsižvelgia į rinkliavos dydį, o 24 proc. dažniau pasistato automobilį, radę pirmą pasitaikiusią vietą. 13 proc. dažniau atsižvelgia į patogų įvažiavimą ar išvažiavimą iš aikštelės. 3 proc. dažniau atsižvelgia į mažą automobilių srautą;
- Tik kas 6 vairuotojas iš karto randa laisvą stovėjimo vietą;
- Informacijos apie vietinę rinkliavą pateikimas vertinamas pakankamai gerai – vertinimų vidurkis siekia 8,23 balo 10 balų skalėje;

- Vietinės rinkliavos kontrolės darbas vertinamas patenkinamai – vertinimų vidurkis siekia 7,34 balo 10 balų skalėje;
- Didžioji dalis (60 proc.) tyrimo dalyvių pritaria, kad mokamas stovėjimas įveda daugiau tvarkos;
- Bendras vairuotojų pasitenkinimo rodiklis, teikiamomis paslaugomis, yra 78 proc.

Pastebėta ir tai, kad nemažai vairuojančiųjų pritaria tam, kad mokamas stovėjimas įveda daugiau tvarkos – automobiliai statomi tvarkingiau, yra daugiau laisvų stovėjimo vietų. Tam ypač pritaria vairuotojai, kurie savo transporto priemones dažniausiai palieka mėlynojoje rinkliavos zonoje.

Remiantis šio tyrimo rezultatais taip pat pavyko išsiaiškinti ir į ką reikia labiau atkreipti dėmesį, kad informacija vairuotojams būtų ne tik aiški, bet ir gerai matoma – dalis apklaustų vairuotojų pažymėjo, kad kai kuriose vietose kelio ženklų matomumą užstoja pernelyg sulapoję medžiai ar kitos kliūtys.

Veiklos planai ir prognozės

- Inicijuoti socialines, švietėjiškas akcijas, kurios skatintų vairuotojus keisti važiavimo įpročius, skatinant statyti automobilius toliau nuo miesto centro ir renkantis alternatyvius keliavimo būdus. Tikimasi, kad taip transporto srautai į centrinę miesto dalį bus labiau sureguliuoti;

- Atsižvelgiant į gyventojus poreikius, pradėti rinkti rinkliavą vidinėje daugiabučio namo teritorijoje (kieme). Laukiamas rezultatas – daugiau laisvos vietos gyventojų automobilių statymui, didesnė automobilių statymo tvarka, nes šiuo metu, esant nemokamam stovėjimui vidinėje teritorijoje, automobilius stato tie vairuotojai, kurie vengia mokėti rinkliavą;

- Siekti, kad realus stovėjimo vietų užimtumas piko metu neviršytų 85 proc.;

- Atnaujinti automobilių stovėjimo apmokėjimo sistemas Įmonės administruojamose stovėjimo aikštelėse T. Kosciuškos g. 1A, Tilto g. 14 ir Gedimino pr. 9A. Laukiamas rezultatas – galimybė vairuotojams patogiau atsiskaityti už automobilių stovėjimą;

- Atnaujinti mobiliųjų atsiskaitymų m.Parking sistemą, pasiūlant daugiau patogių mokėjimo galimybių vairuotojams. Laukiamas rezultatas – galimybė vairuotojams patogiau atsiskaityti už automobilių stovėjimą;

- Atnaujinti mobiliųjų atsiskaitymų m.Parking sistemą, pasiūlant galimybę mokėti už stovėjimą ir uždarose automobilių stovėjimo aikštelėse. Laukiamas rezultatas – galimybė

vairuotojams patogiau atsiskaityti už automobilių stovėjimą, ne tik rinkliava apmokestintose vietose;

- Atnaujinti mobiliųjų atsiskaitymų m.Parking sistemą, pasiūlant daugiau atsiskaitymo būdu pvz., atsiskaitymas banko kortele.
- Atlikti apmokestintų stovėjimo vietų užimtumo analizę. Tikimasi, kad remiantis analizės rezultatais, bus siūloma peržiūrėti dabar taikomus vietinės rinkliavos dydžius, jeigu stovėjimo vietų užimtumas piko metu viršys 85 proc. visų stovėjimo vietų;
- Atlikti vairuotojų pasitenkinimo teikiamomis parkavimo paslaugomis apmokestintose stovėjimo vietose tyrimą. Tikimasi, kad tai suteiks galimybę pagerinti teikiamų paslaugų kokybę;
- Optimizuoti ir gerinti rinkliavos mokėjimo kontrolę, pasitelkiant naujausias technologijas. Tai leistų eliminuoti klaidas, kai fiksuojami pažeidimai, ir paspartintų pažeidimų fiksavimo procedūras;
- Užtikrinti aukštą kontrolės darbuotojų aptarnavimo lygį, naudojant mobilias vaizdo kameras.
- Kartu su VMS administracija dalyvauti elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros projekte, kuris leistų sukurti elektromobilių krovimo infrastruktūrą Vilniaus viešosiose vietose;
- Kartu su VMS administracija dalyvauti „Park and Ride“ sistemos diegime, įrengiant „Park and Ride“ aikšteles Vilniaus miesto ir priemiesčio gyventojams.

Galimi rizikos veiksniai planų įgyvendinimui

- Veiklos priklausomybė nuo politinių sprendimų;
- Visuomenės nepasitenkinimas, žiniasklaidos atstovų neigiamos nuomonės formavimas visuomenės informavimo priemonėse;
- Neigiamo išorės poveikio IT sistemoms galimybė;
- Mažas konkurencingumas privačių aikštelių administravimui.

Šioms grėsmėms išvengti reikalingas platesnis visuomenės švietimas, nuolatinis parkavimo politikos tikslų akcentavimas.

AUTOMATIZUOTA ŠVIESOFORINIO EISMO REGULIAVIMO IR VALDYMO SISTEMA

2016 m. Miesto eismo organizavimo departamento Eismo valdymo skyrius organizavo Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforų reguliavimo ir valdymo sistemų bei nesisteminių šviesoforų administravimą, reguliavimą ir priežiūrą. 2016 m. iš viso buvo prižiūrima 259 šviesoforais reguliuojamos sankryžos bei pėsčiųjų perėjos (216 sankryžų, pajungtų į automatizuotą eismo valdymo sistemą ir 43 sankryžos, nepriklausiančios šiai sistemai), 13 vairuotojų informacinių švieslenčių, 12 greičio ir raudonos šviesos fiksavimo matuoklių bei 55 vaizdo stebėjimo kameros.

Naujų sankryžų įrengimas, esamų rekonstrukcija

2016 m. Vilniaus mieste įrengta 10 naujų šviesoforais reguliuojamų sankryžų: Saulėtekio al. – Š. Raganos g., Žemaitės g. 16, S. Neries g. 14, Ateities g. 4, Konstitucijos pr. (ties „Quadrum“ verslo centru), Justiniškių g. – Virbeliškių g., Naugarduko g. 84, Eišiškių pl. 13, Ukmergės g. – M. Lietuvio g., Pavilnionių g. (ties Vakariniu aplinkkeliu).

Rekonstruotos 7 šviesoforais reguliuojamos sankryžos: Ukmergės g. – Fabijoniškių g., Savanorių g. – S. Konarskio g., Dariaus ir Girėno g. – Šaltkalvių g. – Kapsų g., Kauno g. – Smolensko g., Dariaus ir Girėno g. – Eišiškių pl., Drujos g. – Rasų g., Kauno g. – Naugarduko g. – Žemaitės g.

Taip pat įrengti 4 nauji greičio kontrolės prietaisai ir 13 naujų vaizdo stebėjimo kamerų.

Per 2016 m. Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemų bei šviesoforų postų priežiūros paslaugų atlikta už 724 677,35 Eur (be PVM), arba 2,3 proc. mažiau nei 2015 m. (žr. 6 lentelę).

Mėnuo	ne CEV	CEV
Sausis	11595,27	50313,32
Vasaris	11541,83	50083,75
Kovas	11356,47	49346,28
Balandis	11315,25	49179,20
Gegužė	11336,30	49263,20
Birželis	11348,54	49551,55
Liepa	11313,93	49175,74
Rugpjūtis	11011,35	48134,23

Rugsėjis	10917,76	47598,10
Spalis	11040,53	48057,16
Lapkritis	11143,25	50471,50
Gruodis	11135,79	48447,05
VISO, Eur (be PVM)	**135056,27**	**589621,08**
SUMA, Eur (be PVM)	724677,35 EUR	

6 lentelė. Eismo valdymo sistemos priežiūros paslaugų kaštai 2016 m., Eur.

Per 2016 m. iš viso užregistruoti 1724 Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforų reguliavimo ir valdymo sistemų veikimo sutrikimai, ir jų buvo 7,4 proc. mažiau nei 2015 m. (žr. 36 pav.) Mažiau sistemos sutrikimų užfiksuota dėl nuolatinės Eismo valdymo skyriaus specialistų vykdytos sistemos kontrolės ir užtikrinant tinkamą priežiūros paslaugų teikėjo darbo organizavimą, neatsižvelgiant į pačios įrangos nusidėvėjimą.

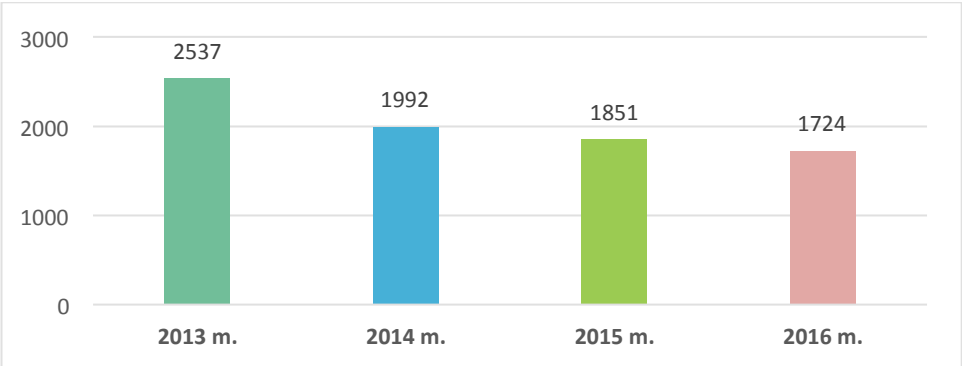

36 pav. Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforinio reguliavimo sistemų sutrikimų skaičius 2013–2016 m., vnt.

Į automatizuotą eismo valdymo sistemą pajungta 11 naujų sankryžų. Kartu su naujomis sankryžomis į eismo valdymo centrą pajungtos ir 6 vaizdo stebėjimo kameros, kurios leidžia greičiau reaguoti į eismo pasikeitimus gatvėse. Pasirašyta nauja sutartis dėl esamų (įrengtų iki 2006 m. – *red. past.*) 10 sankryžų pajungimo į eismo valdymo sistemą, siekiant užtikrinti geresnį transporto srautų koordinavimą ir valdymą.

Eismo valdymo centro specialistai sukūrė 80 naujų šviesoforų valdymo programų eismo srautų reguliavimui ir valdymui bei eismo saugumui ir transporto laidumui padidinti. Per 2016 m. šviesoforų reguliavimas ir valdymas pakoreguotas ir patobulintas 59 sankryžose.

Remiantis VMS išduotomis techninėmis sąlygomis, nuolat vykdomas su šviesoforų eismo organizavimu susijusių projektų derinimas. Per 2016 m. iš viso suderinti 25 projektai.

2016 m. buvo tęsiami specialaus sankryžų ženklinimo darbai – geltonomis linijomis ir informaciniais ženklais, įspėjančiais vairuotojus neblokuoti sankryžos, pažymėta 12 naujų probleminių sankryžų, kitose 14 sankryžų ženklinimas atnaujintas.

Taip pat atlikti eismo reguliavimo ir valdymo pakeitimai sankryžose siekiant užtikrinti saugų pėsčiųjų eismą ir tinkamą transporto srauto pralaidumą. Pokyčiai buvo įgyvendinami remiantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos rekomendacijomis, siekiant apsaugoti pėsčiuosius. Sankryžose veikia apsaugotas pėsčiųjų eismo reguliavimas, kurio metu degant žaliam šviesoforo signalui pėstiesiems, transporto priemonėms, galinčioms kirsti pėsčiųjų judėjimo trajektoriją, dega draudžiamas raudonas šviesoforo signalas.

Eismo organizavimo specialistų teigimu, toks eismo reguliavimas sankryžoje padidino pėsčiųjų saugumą bei pagerino transporto pralaidumą – vairuotojai, sukdami į dešinę arba kairę, neturi praleisti sankryžą kertančių pėsčiųjų, kaip būdavo anksčiau. Kiekvienai eismo dalyvių grupei (pėstiesiems ir automobiliams) dega atskirti žali šviesoforo signalai.

Transporto srautų tyrimai, išvados

Visus 2016 m. buvo fiksuojamos spūsčių trukmės gatvėse, kaupiama statistinė informacija, kuri viešai prieinama per internetinį tinklalapį www.atviras.vilnius.lt. Remiantis surinkta informacija nuosekliai vykdomi sankryžų programų tobulinimai transporto srautų pralaidumui ir eismo dalyvių saugumui padidinti. Taip pat atlikti automobilių kelionių Vilniaus miesto gatvėmis trukmės tyrimai – jų metu lyginti kelionių automobiliais ir viešuoju transportu laikai.

Transporto srautų stebėjimui yra pasitelkta 2 tūkst. transporto jutiklių suformuotų zonų. Remiantis iš jutiklių surinktais duomenis stebima transporto srautų dinamika. Atsižvelgiant į kintančius transporto srautų maršrutus yra koreguojamos šviesoforinių sankryžų programos. Atliekamais programų pakeitimais yra apsaugomi pėstieji ir dviratininkai, o tuo pačiu didinamas transporto pralaidumas per konkrečias sankryžas.

2016 m., palyginti su 2015 m., užfiksuotas 2 proc. transporto srautų prieaugis – palyginimui, lengvųjų automobilių skaičius per tą patį laikotarpį visoje Lietuvoje išaugo 3,55 proc.

Transporto spūsčių stebėsena pradėta vykdyti nuo 2016 m. pradžios. Stebint spūstis yra fiksuojamas jų pradžios ir pabaigos laikas, spūsties vieta, priežastis, dėl ko susiformavo spūstis, oro sąlygos.

Atlikus spūsčių stebėsenos analizę, per 2016 m. užfiksuota 4816 transporto spūsčių, iš kurių 57 proc. sudarė vakarinės spūstys. 86 proc. jų susiformavo dėl didelių transporto srautų, 9 proc. – dėl

prastų oro sąlygų, 4 proc. – dėl eismo įvykių, 1 proc. – dėl sugedusių transporto priemonių. Vienos darbo dienos bendra spūsčių trukmė – 4 val. 24 min., o vidutinė vienos spūsties trukmė – 1 val. 50 min.

2016 m. pradėtas vykdyti individualaus transporto bei viešojo transporto kelionės trukmės tyrimas. Tyrimo tikslas – palyginti kelionės trukmės nuo taško A iki B skirtumą tarp kelionių automobiliu ir viešuoju transportu. Maršrutai, kuriuose vykdytas kelionės trukmės tyrimas: Santariškės–Stotis, Stotis–Santariškės; Pilaitė–Lvovo g., Lvovo g.–Pilaitė; Saulėtekis–Lvovo g., Lvovo g.–Saulėtekis; Perkūnkiemis–Lvovo g., Lvovo g.–Perkūnkiemis; Žemieji Paneriai–Lvovo g., Lvovo g.–Žemieji Paneriai; Oro uostas–Lvovo g., Lvovo g.–Oro uostas.

Palyginimui, Perkūnkiemis–Lvovo g. maršrutą rytinio piko metu keliaujant viešuoju transportu pavyko įveikti vidutiniškai 13 min. greičiau negu asmeniniu, o vakarinio piko metu maršrute Lvovo g.–Perkūnkiemis viešasis transportas buvo 9 min. greitesnis už automobilį. Vakarinio piko metu penkiuose maršrutuose fiksuojamas beveik vienodas laikas keliaujant tiek viena, tiek kita transporto rūšimi. Likusiuose maršrutuose kelionės trukmės skirtumai yra automobilio naudai – juo maršrutai įveikiami nuo 6 min. iki 15 min. greičiau.

Visais mėnesiais dienos metu automobiliu mieste važiuoti yra greičiau – tuo metu mieste vyrauja mažas transporto srautas. Ta pati tendencija pastebima ir vasaros metu visą parą automobiliu keliauti yra greičiau negu viešuoju transportu. Taip yra dėl mieste sumažėjusių transporto srautų, kuriems įtakos turi moksleivių ir švietimo darbuotojų atostogos.

Nustatyta, jog didžiausias viešojo transporto pranašumas prieš lengvąjį automobilį piko metu pastebimas ten, kur viešajam transportui įrengtos specialiosios eismo – A juostos.

Visus statistinius duomenis apie eismo srautus Įmonė teikia VMS ir VMS įmonei „Vilniaus planas“.

Kritinių situacijų valdymas

Sukurta ir patvirtinta Eismo valdymo skyriaus operatorių veiksmų instrukcija esant kritinėms, nestandartinėms situacijoms. Instrukcijoje nurodyti svarbiausi veiksmai esant neplanuotiems šviesoforų išsijungimams, netipiniams eismo sąlygų pakeitimams, pavyzdžiui, kritinėms, plataus masto spūstims.

Sudarytas šviesoforų reguliavimo ir valdymo specialiųjų signalinių planų (programų) sąrašas, kuris yra naudojamas esant netipinėms situacijoms, ir juo remiamasi gerinant eismo sąlygas tam tikromis kryptimis.

Veiklos planai ir prognozės

- Stiprinti Eismo valdymo centro vaidmenį organizuojant transporto eismą Vilniaus mieste;
- Išnaudoti įdiegtos eismo valdymo sistemos funkcionalumą, eismo sąlygoms mieste pagerinti;
- Atnaujinti Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemos „Sitraffic“ programinę įrangą iki naujausios versijos, kas suteiktų galimybę pagerinti eismo reguliavimo sąlygas Vilniaus mieste;
- Atlikti koridorių bei adaptyvių sankryžų kalibravimą pagal pasikeitusius eismo srautus;
- Išplėsti vaizdo stebėjimo įrangą bei teikti informaciją vairuotojų informacinėje sistemoje www.sviesoforai.lt;
- Skelbti statistinius transporto srautų sankryžose duomenis www.sviesoforai.lt ir www.vilnius.lt internetiniuose tinklalapiuose;
- Atnaujinti ArcGis įrankį, kuris leistų operatyviau pateikti išsamesnę ir informatyvesnę informaciją vairuotojų informacinėje sistemoje www.sviesoforai.lt;
- Atnaujinti mobiliąją programėlę, paskatinti planuoti maršrutus, atsižvelgiant į transporto srautus gatvėse tikruoju laiku;
- Laikantis atvirų duomenų principų didinti Eismo valdymo centro turimų eismo situacijų ir statistinių duomenų prieinamumą, teikti informaciją apie eismo situaciją platesnei visuomenės daliai.

Galimi rizikos veiksniai planų įgyvendinimui

- Techniškai ir morališkai senėjanti šviesoforų valdymo įranga, dėl didėjančio Vilniaus miesto automatizuotos šviesoforinio reguliavimo ir valdymo sistemų skaičius galimai auganti klaidų rizika;
- Naujų, šviesoforais reguliuojamų sankryžų statybos gali turėti įtakos bendram eismo organizavimui ir valdymui;
- Nepakankamas VMS skiriamas finansavimas numatytų planų įgyvendinimui, kas apsunkintų eismo reguliavimo ir koordinavimo Vilniaus miesto sankryžose gerinimą;
- Bendros Vilniaus miesto eismo organizavimo strategijos nebuvimas – automobilių, viešojo transporto, dviračių ir pėsčiųjų konfliktai eismo organizavimo srityje.

ALTERNATYVUSIS JUDUMAS

Susisiekimo dviračiais infrastruktūros priežiūros ir plėtros planavimas 2016 m. tapo viena iš svarbių veiklų, užtikrinant ir plėtojant darnaus susisiekimo vizijas Vilniuje. Susisiekimas dviračiais laikomas vienu iš darnaus judumo principų bei vienu iš miesto plėtros prioritetų.

Viena Vilniaus miesto ilgalaikių susisiekimo vizijų – kad iki 2020 m. 90 proc. vilniečių artimiausią dviračių taką pasiektų ne didesniu kaip 1 km atstumu. Siekiama, kad naudojimasis dviračiais taptų patogia susisiekimo alternatyva, o dviračių infrastruktūra Vilniaus mieste taptų saugesne ir patogesne, atitiktų dviratininkų lūkesčius bei paskatintų dažniau važinėtis dviračiais ir į darbą ar mokslo įstaigas, ir laisvalaikiu.

Įgyvendintos iniciatyvos, projektai

2016 m. buvo tvarkomos probleminės vietos dviračių takuose: nuleidžiami borteliai, keičiamas dviračių takų ženklinimas, kai kuriose vietose nuo šaligatvių trinamos konfliktines situacijas su pėsčiaisiais lemiančios netinkamos dviračių juostos (dažais paženklinta šaligatvio atkarpa, skirta dviračių eismui – *red. past.*). Per metus išspręsta daugiau kaip 120 tokių probleminių vietų, didžioji dalis kurių buvo užfiksuotos 2015 m. pabaigoje. 2016 m. taip pat įrengtos priešpriešinio eismo juostos tik dviračiams Universiteto, Islandijos gatvėse, naujai išasfaltuota itin prastos kokybės 5 km tako atkarpa Nemenčinės pl.,1 km – Gabijos g.

2016 m. pradėta „Dviračiams draugiškų gatvių“ iniciatyva, kuria specialiais ženklais (žr. 37 pav.) pažymėtose gatvėse siekiama atkreipti vairuotojų dėmesį į kartu bendrame sraute važiuojančius dviratininkus, būti dėmesingesniais ir elgtis pagarbiai – prilėtinti greitį bei nebandyti dviratininkų aplenkti siaurose senamiesčio gatvėse. Tokiais ženklais pažymėtos miesto centrinėje dalyje esančios gatvės: Islandijos, Universiteto, Vokiečių, Vilniaus, Rūdninkų, Raugyklos ir Šv. Stepono g.

37 pav. Ženklas, žymintis dviračiams draugišką gatvę, 2016 m.

Toliau atnaujinamas ir pildomas – įvesta beveik 100 papildomų probleminių vietų – Vilniaus miesto interaktyvusis dviračių žemėlapis (www.vilnius.lt/dviraciai). Jame galima stebėti ne tik probleminių vietų sprendimo dinamiką (žr. 38 pav.), bet ir informaciją apie tai, kaip planuojama plėsti takų infrastruktūrą (žr. 39 pav.).

38 pav. Interaktyvus Vilniaus miesto dviračių takų inventorizacijos žemėlapis (probleminės vietos), 2016 m.

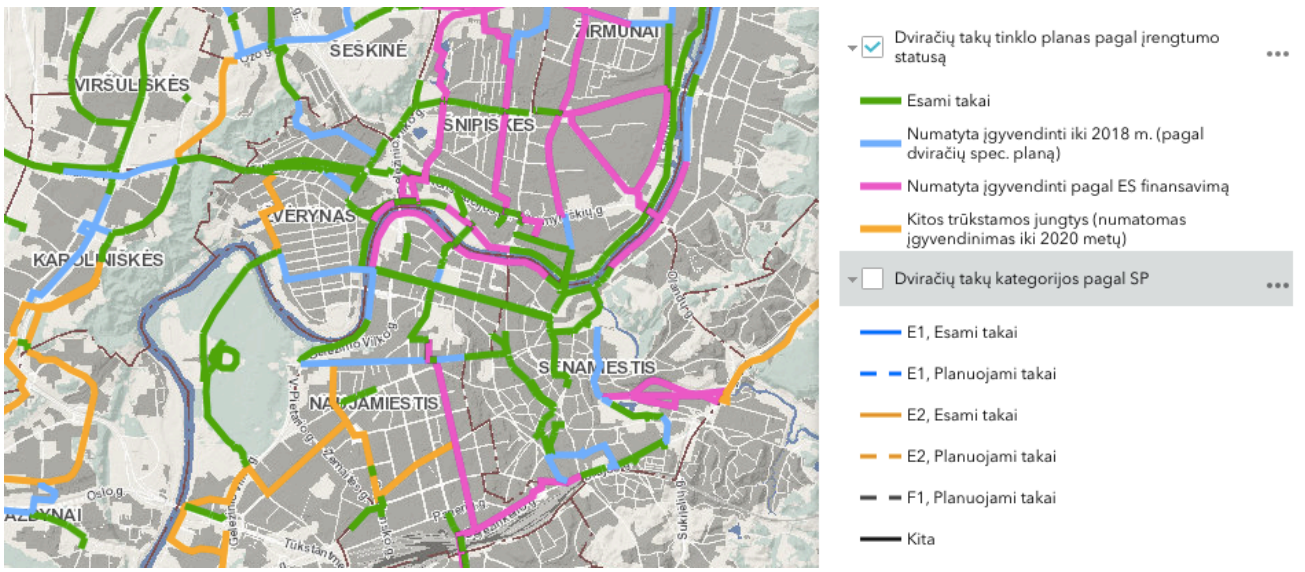

39 pav. Interaktyvus Vilniaus miesto dviračių takų inventorizacijos žemėlapis (infrastruktūros plėtros planai), 2016 m.

2016 m. birželio 15 d. VMS taryba patvirtino dviračių takų kokybės standartą – Susisiekimo dviračiais projektų VMS rengimo ir įgyvendinimo rekomendacijas, kurių tikslas – nustatyti bendrąsias susisiekimo dviračiais planavimo ir projektų įgyvendinimo Vilniuje gaires bei kokybinius

reikalavimus tokiai infrastruktūrai. Rekomendacijas sudaro dvi dalys: Bendrosios rekomendacijos, skirtos planuotojams ir tam tikrų sprendinių apžvalga ir Kontrolinis sąrašas projektuotojams ir darbų vykdytojams – pastaruoju vadovaujantis nustatoma, ar įrengta infrastruktūra atitinka minimalius reikalavimus.

Rekomendacijos – pagalbinė priemonė projektuotojams, darbų vykdytojams, darbų vykdymo priežiūros specialistams – apibrėžia svarbiausius aspektus, į kuriuos būtina atkreipti dėmesį įgyvendinant dviračių infrastruktūros projektus. Remiantis šiuo dokumentu nustatoma, ar įrengta infrastruktūra atitinka minimalius keliamus reikalavimus.

2016 m. rengtasi finansavimui iš ES užsitikrinti: konsultuotasi dėl projektinių pasiūlymų ar techninių projektų T.Narbuto g., Žirmūnų trikampyje (Minties, Tuskulėnų, Žirmūnų g.), Giedraičių–Fino gatvėse, Neries Senvagėje (Ozo – Upės g. jungtis per Linkmenų g.), Vilnios pakrantėse (tarp Maironio ir Drujos g.).

Geresniam informavimui apie dviračių projektus, skiltyje www.vilnius.lt/dviraciai reguliariai skelbiama informacija apie planuojamų ir vykdomų projektų eigą (žr. 40 pav.), nuorodos į projektinius pasiūlymus, taip pat kita aktuali informacija dviratininkams.

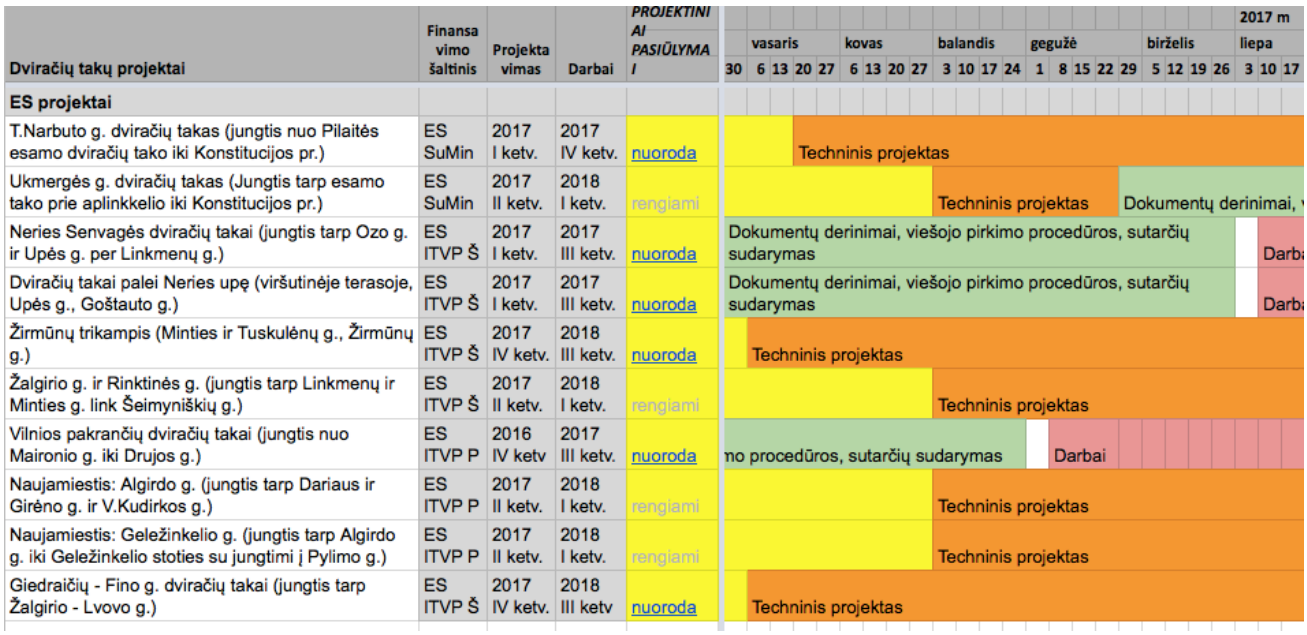

40 pav. Dviračių takų projektų laiko juosta su pagrindiniais projektų etapais, 2016 m.

2016 m. Įmonės specialistai prisidėjo prie Europos dviračių iššūkio – jo metu gauta papildomų duomenų apie dviratininkų srautų dinamiką (žr. 31 pav.), judumo savaitės ir kitų renginių, kurių metų buvo palaikoma aktyvi komunikacija dviratininkų atžvilgiu. Metų pabaigoje išleistas specialus dviračių trasų žemėlapis, kuris 2017 m. bus dalinamas dviračių parduotuvėse, Turizmo informacijos centruose, Įmonės klientų aptarnavimo centruose.

41 pav. Europos dviračių iššūkio surinktų duomenų žemėlapis, 2016 m.

Metų pabaigoje atlikta Vilniaus dviratininkų apklausa. Jos duomenimis, 54 proc. apklaustų dviratininkų Vilniuje teigia, jog mieste esančių dviračių takų būklė, palyginti su 2015 m., pagerėjo, tuo tarpu 45 proc. dviračių entuziastų mano, jog sostinėje situacija nepasikeitė. Internetinėje apklausoje dalyvavo virš 2,7 tūkst. respondentų.

Apklausti dviratininkai sostinėje esančius dviračių takus vidutiniškai vertina 2,34 balo iš 5. Dažniausiai takų būklė vertinta 2 arba 3 balais. Dviračių takų sujungimas į bendrą tinklą, geresnė dviračių takų danga, kliūčių nebuvimas bei saugus dviračių eismas respondentus paskatintų dažniau naudotis dviračiu Vilniaus mieste.

3 iš 4 apklaustų dviratininkų dviračiu naudojasi dažnai – daugiau nei kartą per savaitę arba kasdien: 42 proc. dviratis kelionėms pasirenkamas ne rečiau kaip kartą per savaitę, o kas trečias – kasdien. Net 9 iš 10 dalyvavusiųjų apklausoje prisipažino, kad dviratį dažniausiai naudoja laisvalaikio kelionėms, 2 iš 3 – kelionėms į darbą ar mokymosi įstaigas. Pusė respondentų nurodė dviratį naudojantys ir sportui ar treniruotėms.

Veiklos planai ir prognozės

- Tęsti pasiruošimą ES finansavimui gauti: be 2016 m. numatytų projektų pradėti rengti projektinius pasiūlymus ir techninius projektus palei Ukmergės g. (jungtis tarp esamo tako prie Vakarinio aplinkkelio ir Konstitucijos pr.), Žalgirio, Rinktinės, Algirdo, Geležinkelio g.;

- Pradėti pirmuosius darbus Neries Senvagėje, dalyje T.Narbuto g., prie Neries (Upės g.), Vilnios pakrantėse, taip pat sutvarkyti 250 probleminių vietų visame mieste, gerinant dviračių infrastruktūrą. Tęsti „Dviračiams draugiškų gatvių“ iniciatyvą ir toliau ieškoti galimybių panaudoti esamą perteklinę automobiliams skirtą infrastruktūrą alternatyvaus judumo poreikiams;
- Svarstyti galimybę praplėsti dviračių dalinimosi sistemą;
- Pradėti projektuoti 20 km dviračių takų ir trūkstamų jungčių, kad būtų galima šiuos projektus įgyvendinti 2018 m.
- Užtikrinti geresnį dviratininkų informavimą: įrengti krypčių rodykles, aiškesnį ženklinimą, plėtoti Cycle4Vilnius iniciatyvą – projektų aptarimams;
- Baigiantis dviračių sezonui atlikti dviratininkų apklausą;
- Prisijungti prie įvairių socialinių iniciatyvų: Eismo saugumo dienos, Europos dviračių festivalio, Europos mynimo iššūkio, Judumo savaitės renginių ir kt.

Galimi rizikos veiksniai planų įgyvendinimui

- Lėšų kokybiško dviračių tinklo įrengimui, reikalingų investicijų į infrastruktūrą trūkumas;
- Dėl reikalavimų ir procedūrų derinimo galimai užsitęsiantis finansavimo iš ES struktūrinių fondų gavimas.

KITA VEIKLA

Projektų valdymas, IT procesai

2016 m. Įmonės Projektų valdymo skyriaus specialistų atlikti darbai:

- Perengti pirkimo dokumentai ir pasirašyta sutartis m.Transport informacinės sistemos priežiūros ir plėtros paslaugoms nupirkti;
- Pasirašyta sutartis dėl www.vilniustransport.lt vieningo tinklapio sukūrimo, diegimo ir priežiūros techninės specifikacijos parengimo ir techninės priežiūros paslaugų;
- Pasirašyta sutartis dėl Vilniečio kortelių inicializavimo techninės priežiūros paslaugų;
- Pasirašyta sutartis dėl Vilniaus miesto elektroninio bilieto informacinės sistemos priežiūros paslaugų;
- Pasirašyta sutartis dėl elektroninio bilieto kortelių pardavimo (platinimo), papildymo elektroniniais bilietais ir pinigais Vilniaus miesto klientų aptarnavimo padaliniuose paslaugų;
- Pasirašyta sutartis dėl elektroninio bilieto kortelių pardavimo (platinimo), papildymo elektroniniais bilietais ir pinigais Vilniaus miesto prekybos centruose paslaugų;
- Parengti ir paskelbti dokumentų valdymo sistemos diegimo ir priežiūros paslaugų pirkimo dokumentai;
- Išmaniosios integracinės atsiskaitymų platformos kūrimo ir diegimo projekto valdymo grupės iniciavimas.

2016 m. įgyvendinta nemažai su informacinėmis technologijomis (IT) susijusių darbų – nuo procesų tobulinimo iki tinkamo Įmonės kasdienės veiklos užtikrinimo:

- Sukurta ir patvirtinta IT incidentų valdymo tvarka;
- Ženkliai pagerintas MTIS veikimas: ištaisytos klaidos, pagerinta greitaveika ir kt.;
- Geležinkelio stotyje esančiame Įmonės Klientų aptarnavimo centre paruoštas visapusiškai funkcionuojantis infoterminalas;
- Pasiruošta MTIS integracijai su kitomis sistemomis, projektais, pvz., bendram bilietui su AB „Lietuvos geležinkeliai“, „Park and Ride“ aikštelės ir kt.;
- Sutvarkyta ir atnaujinta didžioji dalis kompiuterizuotų darbo vietų;
- Sukurtas vidinis Įmonės puslapis vidinei komunikacijai tarp darbuotojų stiprinti;
- Sukurti nauji serveriai Įmonės specialistų naudojamoms programoms palaikyti;
- Atlikti kiti darbai, svarbūs tinkamai Įmonės vidaus veiklai užtikrinti; programinės įrangos, kompiuterinės įrangos atnaujinimas ir kt.

2017 m. ketinama tęsti šiuos, jau pradėtus darbus:

- Užtikrinti išmaniosios integracinės atsiskaitymų platformos kūrimo ir diegimo projekto valdymo grupės veiklos darbą;
- Įgyvendinti m.Transport informacinės sistemos priežiūros ir plėtros projektą;
- Įgyvendinti www.vilniustransport.lt vieningo tinklapio sukūrimo, diegimo ir priežiūros projektą: sukurti ir įdiegti vieningą vilniustransport.lt interneto tinklapį, apjungiantį visus perkančiosios organizacijos tinklapius ir įdiegtas informacines sistemas (pagal preliminarų paslaugų teikimo planą internetinio tinklalapio diegimas vyks 2017 m. birželį – 2019 m. gruodį).

Įvertinus projekto „www.vilniustransport.lt vieningo tinklapio sukūrimas, įdiegimas ir priežiūra“ sudėtingumą ir kompleksiškumą, nutarta pasitelkti išorinius konsultantus, kurie padėtų rengiant naujojo tinklalapio sukūrimo, įdiegimo ir priežiūros techninę specifikaciją. Parengta tinklapio sukūrimo, diegimo ir priežiūros techninės specifikacijos parengimo ir techninės priežiūros paslaugoms įsigijimo techninė specifikacija.

2016 m. pradėtas ir dokumentų valdymo sistemos diegimo ir priežiūros paslaugų projekto vykdymas – atlikta Įmonės poreikių dokumentų valdymo srityje analizė. Apibrėžtas pagrindinis projekto tikslas – įdiegti tinkamą duomenų valdymo sistemą, kuri suteiktų galimybę patobulinti Įmonės veiklos administravimą, automatizuoti dokumentų valdymą, pagerinti Įmonės vidinę komunikaciją, užtikrintų tinkamą ir savalaikę informacijos tarp darbuotojų sklaidą, efektyviai valdyti projektus. Atlikus dokumentų valdymo sistemų, esančių Lietuvos rinkoje analizę ir įvertinus Įmonės poreikius buvo parengta techninė dokumentų valdymo sistemos diegimo ir priežiūros techninė specifikacija. 2016 m. gruodžio mėn. paskelbtas pirkimo konkursas.

Praėjusiais metais taip pat pradėtas analitinės sistemos sukūrimo, diegimo ir priežiūros projektas. Įvertintas Įmonės vadovybės ir atskirų padalinių poreikis atlikti įvairiapusę veiklos analizę. Buvo inicijuotas projektas „Analitinės, modeliavimo ir prognozavimo informacinės sistemos (AIS) sukūrimas, diegimas ir priežiūra“. Projekto tikslas – tobulinti perkančiosios organizacijos strateginį valdymą, veiklą ir paslaugų teikimą diegiant analitinę informacinę sistemą. Siekiant įvertinti AIS diegimo perspektyvas, nutarta atlikti veiklos analizę ir poreikių analizę.

2017 m. planuojami šie pagrindiniai darbai:

- Išmaniosios integracinės atsiskaitymų platformos kūrimo ir diegimo specifikacijos parengimas ir pirkimo vykdymas (turi būti užtikrintas reikiamas finansavimas);
- m.Transport informacinės sistemos priežiūros ir plėtros paslaugų projektas (papildomi atsiskaitymų būdai, papildomos paslaugų teikimo vietos ir tipai ir kt.);

- „Park and Ride“ aikštelių sprendimo įgyvendinimas;
- www.vilniustransport.lt vieningo tinklalapio sprendimo įdiegimas;
- Įmonės dokumentų valdymo sistemos įdiegimas;
- Įmonės veiklos skyrių rodiklių analitinių priemonių sprendimų (angl. BI) poreikio ir naudos įmonės veiklos efektyvumo gerinimui vertinimas;
- IT įrangos ir darbų pirkimas;
- Keleivių informavimo švieslenčių tinklo plėtra.

Projektų valdymo skyriaus iššūkiai:

- Sudėtingas projektinės veiklos planavimas dėl skirtingu metu vykstančių susijusių projektų;
- Projektų rezultatų technologinio suderinamumo iššūkiai ir esamos technologinės bazės trūkumai;
- Itin intensyvus projektų įgyvendinimo grafikas ir griežti įgyvendinimo terminai.

Ūkio dalies procesai, veikla

2016 m. skirtas didesnis dėmesys Įmonės ūkio dalies procesams, atnaujinant darbo vietas ir atliekant kitus būtinuosius darbus:

- Parengta Apsaugos užtikrinimo Įmonėje tvarka ir suteiktos priemonės (raktai, signalizacijos kodai ir kt.);
- Atliktas Įmonės Klientų aptarnavimo centro darbo vietų profesinės rizikos vertinimas ir darbo aplinkos veiksnių tyrimas;
- Atnaujinti susidėvėję baldai, paruošti baldai naujoms darbo vietoms, įrengtos naujos darbo vietos;
- Atlikti kiti būtinieji remonto darbai.

2017 m. planuojama atlikti šiuos remonto darbus, pagerinsiančius tiek darbo sąlygas darbuotojams, tiek ir patogiau teikti paslaugas Įmonės klientams:

- Abiejuose Įmonės Klientų aptarnavimo centruose įrengti infoterminalus – lietimu valdomus ekranus;
- Atlikti Įmonės patalpų elektros instaliacijos auditą ir pašalinti nesaugius mazgus;
- Įmonės Viešojo transporto kontrolės skyriuje įrengti terminalų patalpas.

Socialinės, vidinės iniciatyvos

2016 m. Įmonės darbuotojai ne kartą prisidėjo ir patys inicijavo daugybę socialinių ir vidinę bendrystę skatinančių iniciatyvų. Darbuotojai sudalyvo keliose neatlygintinos kraujo donorystės akcijose. Be to, Įmonės darbuotojai taip pat aktyviai įsitraukia ir į Vilniaus Lions moterų klubo veiklą.

2016 m. pradėta neformalaus švietimo Įmonės viduje iniciatyva – kartą per mėnesį Įmonės darbuotojus jų kolegos supažindina su kiekvieno Įmonės skyriaus veikla. Šiuose renginiuose dalyvauja ir kviestiniai svečiai iš kitų savivaldybės įmonių ar kitų organizacijų (žr. 42 pav.).

42 pav. Akimirka iš pažintinės popietės Įmonės viduje, 2016 m.

Įmonės atstovai pirmą kartą sudalyvavo ir Elektromobilių ralyje (žr. 43 pav.). Renginio metu Įmonės Automobilių stovėjimo priežiūros departamento specialistai susipažino su renginio metu naudotomis elektromobilių įkrovimo stotelėmis, jų standartu. Šių žiniu pagrindu, dvejose Įmonės aikštelėse (Gedimino pr. 9A ir Tilto g. 14) 2016 m. atsirado dvi elektromobilių įkrovimo stotelės.

43 pav. Įmonės ekipažas elektromobilių lenktynėse, 2016 m.

Taip pat dalyvauta ir 2016 m. vykusiame Velomaratone – buvo surinkta Įmonės dviratininkų komanda atstovaujanti SĮ „Susisiekimo paslaugos“

Galiausiai, Įmonės darbuotojai dalyvavo VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ organizuotame Kalėdiniame krepšinio turnyre, ir Įmonė tapo turnyro nugalėtoja (žr. 44 pav.).

44 pav. 2016 m. Kalėdinio krepšinio turnyro nugalėtoja – SĮ „Susisiekimo paslaugos“.

SUSISIEKIMO PASLAUGOS

SAVIVALDYBĖS ĮMONĖ

Žolyno g. 15, LT-10209 Vilnius

Tel./faks. +370 5 270 9339

El. paštas info@vilniustransport.lt

www.vilniustransport.lt

www.facebook.com/susisiekimo.paslaugos